

Български Книжици.

ЧАСТЬ I.

1858. АПРИЛИА.

КНИЖКА ВТОРА.

СИНОДИКЪ

на

ЦАРЯ БОРИСА.

(Вижъ Книж. № 7, страницъ 208.)

II

Слѣдъ това гдѣ-то слѣдоватъ страници-ти отъ рѣкопись-тъ сж отдрани; на тѣхъ страници, нѣма сумнѣніе, че сж были написани имена-та на български-ти цариѣ и на голѣми-ти сановници. Упаваніе-то имъ можіаше да бѣде голѣма помощъ за да ся изясни на български-ти динати родословіе-то, коіе-то је заплетено отъ византийски-ти лѣтописци. На 30-й листъ отъ рѣкопись-тъ, кой-то је останалъ половинка, написани сж имена-та на нѣкои сановници отъ врѣмя-то на царя Ивана Александрова:

Монахоу сѣлестру. ѿже бѣ епикерни великаго црѣ іѡанна а-
леханѣра. вѣунаа памѣ:

Монахоу Θεωδοσίюу. ѿже бѣ протосекѣ великаго црѣ іѡанна а-
леханѣра. вѣуна:

Протокеліотниоу проданкоу, вѣунаа:

Протокеліѡтннѡу прѣиздѣ. ѿ вѡсводѣ еалдію, ѿже оуѣсени бѣ-
шж за вѣры гѣа своего, вѣунаа памѣ:

Цамбалкоу великомоу примникюрю, вѣу:

Великомоу воеводѣ константиноу, ѿже Θεοδοуль нареуєнь бѣ
въ миншѣскомъ ѡбразѣ, вѣунаа памѣ:

л. 32 и 33.

Црѣжъ бѣлгарскыа.

Єлєнѣ новѣн ѿ бѣлоуѣстнѣн царицн мѣри великаго црѣ іѡан-
на асѣнѣ. вѣземшѡн на са аггелскыи ѡбразѣ нареуєнѣн єуєени, вѣу-
наа паматѣ:

Аниѣ црѣн нареуєнѣн анисѣа, ѿ дроузын аниѣ бѣлоуѣстнѣн црѣн
хрѣтолюєнѣаго црѣ асѣнѣ. и прниѣ бѣлоуѣстнѣн мѣри хрѣтолюєнѣаго
црѣ миѣанла. нареуєниѣн въ миншѣскомъ образѣ жєни, вѣунаа памѣ:

Марїи хрѣтолюєнѣн црѣн стараго тертерїа. ѿ дроузын кїрамарин
бѣловѣриѣн црѣн. вѣунаа п:

Єуфросини бѣлоуѣстнѣн црѣн црѣ скатсалава, вѣунаа памат:

Керацн бѣлоуѣстнѣн деспотицн матерн великаго црѣ іѡанна
алеханѣра. вѣспрнємшѡн на са аггелскыи ѡбразѣ нареуєноѣ Θεофа-
на, вѣунаа памат:

Θεοδωρѣ бл҃гоу҃стнѣи цр҃ци великаго цр҃ѣ іωанна алеѡафра
вѣспремшѡн миниѣскыи аггелскыи образѣ нареуеннѣи Θεοφана, вѣу-
наа памѣ :

Θεοδωρѣ бл҃гоу҃стнѣи цр҃ци великаго цр҃ѣ іωанна алеѡафра сж-
щѡн ѡ рода евреиска. вѣспремшии же на са стое крѣщеніе, и бл҃-
гоу҃стнѣа вѣрѣ цр҃кѣ сѣхраниши. и цр҃квы многы обѣноуѣлши. и мо-
настира разнунмы вѣзѣишѡн. мѣри сжци великаго цр҃ѣ іωанна
шиншмана, вѣунаа па :

Керафамари дѣщери великаго цр҃ѣ іωанна алеѡафра, великом гѣи
обрѣиции же сжци великаго амнрѣ амоурата. оуамѣ же быкии за
нѣрода радн блѣгарскаго. она же тамо шедши и вѣрѣ православиѣ
сѣхраниши. и родѣ скон скобоуѣши. и добрѣ и бл҃гоу҃стнѣе пожнѣши.
и сѣмирѡмѣ сконуѣиши, вѣунаа памѣ :

Гѣи десислава: и гѣи василнѣи дѣщериѣ великаго цр҃ѣ іωанна
алеѡафра, вѣунаа памѣ :

Кіримарѣи бл҃гоу҃стнѣи цр҃ци великаго цр҃ѣ іωанна шиншмана,
вѣунаа памѣ :

Гѣи десислава матери бл҃гоу҃стнѣи цр҃кѣ марѣи великаго цр҃ѣ
іωанна шиншмана. нареуеннѣи вѣ аггелскомѣ образѣ девора, вѣу-
наа памѣ :

Кераци дѣщери великаго цр҃ѣ іωанна шиншмана, вѣунаа па :

л. 35 — 38.

Патріарси прѣславсті.

Леѡнтіѡу. димитріѡу. сергіѡу. григѡріѡу патріархѡмѣ прѣсла-
выи вѣунаа пам.

Прѣосвѣщеннїи патріарси трїноков:

Іоакимов прѣвимоу патріарху бгослснаго цриграда трїнока,
взумаа памать:

Васнаїоу. Іоакимов. ігнатїѣ прѣосвѣщеннымъ патріархѣ, взумаа
памать:

Макарїоу трѣблаженномуу патріарху. ѿ свѣщенномъченику, взу-
маа памать:

Іоакимов дорѡфею. рѡманоу. ѳеодѡсію бсвѣщеннымъ патріар-
хѣмъ, взумаа на:

Іоаннїѣ прѣосвѣщенномуу патріарху, взумаа памѧ:

Сїмеѡну прѣосвѣщенномуу патріарху, взумаа памѧ:

ѳеодѡсію прѣосвѣщенномуу патріарху, взумаа памѧ:

Іоаннїѣ прѣосвѣщенному патріарху, взумаа памѧ:

Евѡѡмію прѣосвѣщенномуу патріарху, взумаа памѧ:

Мітрополїте прѣславстїи:

Стефанъ. димитріе. львъ. григорїе. герасимъ. адрѡнъ. мелетїе.
макарїе, савв. дорѡфен. висарїѡнъ. макарїе.

Мітрополїте урзвенянстїи:¹⁾

Неофитъ. каалникъ. захарїа.

Мітрополїте ловеуьстїи:

Логгїнъ. мелетїе. кўпрїанъ. сїмеѡнъ. ѿ дроугин сїмеѡнъ.

Мітрополїте срадеуьстїи:²⁾

Дїоннсіе. Дамїанъ. леѡнтїе. дѡметїанъ. парѡенїе.

¹⁾ Русчюкъ, тѣ п сега ся назоваваѣтъ: ὁ ἅγιος τῆς Τρεβέμου

²⁾ Сегашна Софія

Мітрополіте охсѣустѣн;¹⁾

Феоостриктъ. лазарь.

Мітрополіте дръстерстѣн:

Кѣрилъ. аверкіе. феоодоуль. іосифъ. діонисіе. калініи.

(съ кыноварь): ꙗже хощемъ помѣнати нинѣ мітрополіты,
сїи бѣша при благоуспѣвѣмъ цр҃и ѡсѣни подѣ областїѣмъ трѣновскыѣ
патріархїѣ. ѡже ѡ тогда поумнѣ.

Антоніе. Данїилъ. мітрополіте сѣрьстѣн, вѣунаа нмѣ памѣ:

Анастасіе. ѡнфаніе. димитріе. епѣпи велѣбждѣстѣн, вѣунаа ѡ:

Іоанникіе. сергіе. архїеписѣпи. ѡхридѣстѣн, вѣунаа нмѣ памѣ:

Іаковъ. порфиріе. іоанникіе. еписѣпи браничевѣстѣн, вѣунаа:

Сава. феоодосіе. димитріе. сѣмѣонъ. еписѣпи кыльградѣстѣн, вѣунаа
нмѣ памѣ:

Кѣрилъ. діонисіе. еписѣпи нишевѣстѣн, вѣунаа нмѣ памѣ:

Сѣмѣонъ, мітрополітъ филиппісїнскы, вѣунаа моѣ памѣ:

Василіе. марко. никодимъ. проха. дорѡфен. парфеміе мітропо-
літѣ месемерѣстѣн. вѣунаа нмѣ памѣ:

Вѣсѣмъ мітрополітѣмъ ѡ еписѣпѣмъ. архимандритѣмъ ѡ ѡгоуменѣмъ
бѣлгарскыимъ. ѡже въ бѣлговѣри скончавшїѣ. вѣунаа: —

Вѣсѣмъ болѣвѣмъ малымъ ѡ великымъ. поборникѣмъ ѡ по-
спѣшникѣмъ на бѣлговѣріе ѡ прїѣтелемъ стѣмъ ѡ бѣтѣвѣмъ цр҃кви
цр҃ква бѣлгарскаго, вѣунаа: —

Семироу. іонію. доброміроу. іванышоу. ѡ вѣсѣмъ елїцѣмъ съ нѣ-

¹⁾ Сегашно Проводи у Визант. Прѣвѣтов.

ми мжжѣствовавши на ѣ кръвъ свою проліашъ
по прѣкославиѣи върѣ христїанствѣи, вѣруаа: —

Дрицѣ. трошаноу. ратеноу. караю брѣтоу моу. потрѣцѣ. ганкоу.
станоу. мнханоу. богданоу. шншманоу. батоулоу. радославоу. кон-
славоу. константиноу. годеславоу. урѣноглавоу

Съ това ся прѣкъса въ тѣхъ рѣкописъ исчислениѣ-то на Ми-
трополити-ти и голѣмци-ти въ бѣлгарско-то царство. Непроница-
іема тайна покрыва дѣла-та имъ. Случайно ся сѣ опазили само и
испа-та имъ, кои-то можи нѣкогы да сѣ грѣмѣли, нѣ останѣли
незаписаны и въ самый-тъ источникъ на бѣлгарскѣ-тѣ исторіи —
въ Византийскы-ти лѣтописи. Тыѣ окѣски отъ бѣлгарскѣ-тѣ ста-
ринѣ толкосъ по многоцѣнны сѣ за насъ защо-то надежда-та за
да ся открьѣтъ по іасни доказательства може да ся осуществи.
Той-зи памятникъ не іе толкосъ важенъ за политическѣ-тѣ Исто-
риѣ на Бѣлгаріѣ, колко-то за црѣковнѣ-тѣ ѣ исторіѣ. За поли-
тическѣ-тѣ исторіѣ на наше-то отечество имамы богато събраниѣ
отъ Византийскы-ти и Германскы-ти лѣтописи, а за црѣковнѣ-тѣ ѣ
исторіѣ нѣшамы освѣтъ скудни татанки въ тыѣ лѣтописи и прѣ-
даниѣ. За това, не упускамы той-зи случай да раскрыѣмъ нѣкол-
ко исторіѣ-тѣ на первобытнѣ-тѣ црѣкѣ въ Великѣ-тѣ Прѣславѣ,
и да покажемъ причини-ти, кои-то сѣ намѣтѣли було-то коіе-то
скрыва отъ насъ всичко, що ся относи до вътрѣшний-тъ животъ
на бѣлгарскѣ-тѣ дръжавѣ.

Византийско-то съмодръжавиѣ, коіе-то ся іе силило да прѣ-
чи на гражданственно-то развитіѣ на Бѣлгаріѣ при Царѣ Симеона,
бѣ налѣгнѣло съ всичкѣ-тѣ си силѣ на духовно-то нѣіеино разви-
тіѣ, като усвои право-то да проважда въ новообръщеннѣ-тѣ
странѣ Епископи и црѣковнослужители отъ Цариградѣ. Така іе

было при Бориса, прьваго христїанскаго царя въ Българїѣ. Нъ скоро Цариградска-та црква изгуби това право, и имена-та на четьре-ти Патріархы Прѣславскы, кои-то ся сж опазили въ паметникъ-тъ на българскѣ-тъ старинѣ, обясняватъ ни доста причинѣ-тъ на намѣренно или ненамѣренно млчанїе на Византийци-ти. Съ кой начинъ ѣ могла българска-та црква да достигне да си избира Патріархы въ Прѣславъ? Нѣма сумнѣнїе, че при Симеона Българска-та дръжава ѣ была независима и въ духовно-то отношенїе отъ цариградскїй-тъ патріархскїй прѣстолъ. Нѣкои си писатели наводѣтъ ны на тѣхъ мисль, и безъ да давамы годѣмъ вѣрж на извѣстїя-та, кои-то сж записаны отъ Ликїена ¹⁾ и Льва Амляція ²⁾ и др. обръщамы ся къмъ свидѣтельство-то на Царя Іоанна I Асѣнія (Кало-Іоанна, Іонникия, царув. 1196—1207), коїе-то ся нахожда въ писмо-то му до Папж Іннокентїя III. Въ нїего ся споменува не само, че българскы-ты династы отдавна сж имали намѣрение да си избержтъ главж за духовенство-то, но показаны сж и оныя лица, кои-то сж опытовали да ся отдѣлжтъ отъ духовнѣ-тъ зависимость на цариградскїй-тъ Патріархскїй прѣстолъ.

»Найдохмы въ книги-ти си, пише Іоаннъ I до Папж Іннокентїя III, че прьвый Симеонъ, другый Петръ, Самуиль и др. обръщали ся сж къмъ прѣстолъ-тъ на св. Петра и сж приѣмали отъ нїего и царско и патріаршеско достоинство» ³⁾. Отъ това скудно свидѣтельство види ся че отъ Българскы-ты царїе прьвъ Симеонъ

¹⁾ Oriens Chris. t. 41, p 283.

²⁾ Les Allat. Exercit. XV. p. 253.

³⁾ secundum consuetudinem praedecessorum meorum Imperatorum Bulgarorum et Blancorum (им. Blachorum) Simeonis, Petri et Samuelis progenitorum meorum, et coeterorum omnium Imperatorum Bulgarorum. - Gesta Innocentii III. Изд. Тулузско. t 11 p, 55 MDCXXXV.

замышлявалъ іе вече да отдѣли блъгарскѣ-тъ црѣкѣ и да ѣ даде главѣ въ лице-то на Патриарха. Кой іе былъ той-зи Патриархъ Всеблъгарскый, и гдѣ іе былъ святителскый-тъ нѣговъ прѣстолъ? Напусто ще трѣсимъ отговоръ у Византийскы-ти писатели а тако-жде и у Западни-ти лѣтописци. Политика-та на Византийскый-тъ дворъ налагала млѣчаниіе на всичко, що ся іе относило до животъ-тъ и вѣтрешнѣ-тъ самостоітелность на южно-Славянскы-ти племена. Причини-ти на такво прѣнебреженіе заключавали ся сѣ въ враждебни-ти отношеніа между Блъгари-ти и Гръци-ти. Постоіанна вражда, долголѣтни и крѣвопролитни воини и особито съ царіа Симеона бѣхъ подыели Гръци-ты, защо-то Симеонъ бѣ приелъ титулъ Царь Блъгарскый, и уравни съ това Блъгариѣ, коіа-то не отъ давна іе была още іедно малко никакво княжество, съ Византийскый-тъ колоссъ. Гръци-ты не могатъ и до днесъ да простѣтъ Симеону че іе усвоилъ царско достоинство, равносилно съ достоинство-то на византийскый-тъ василевсъ. Тѣ не могатъ да допустѣтъ че на балканскый-тъ полуостровъ отъ Дунавъ до предѣли-ти на старъ Гръціѣ и отъ Адриатическо-то море до стѣни-ти Цариградскы, — на това пространство, населено още отъ V. вѣкъ отъ іедни Славянскы племена, кои-то по прѣданиіе-то сѣ принадлежіали на В. Р. Имперіѣ, и коіе-то Византийскы-ты Гръци сѣ считали кѣто собственность на Гръцкѣ-тъ коронѣ, — може да бѣде и другъ царь освѣнъ Византийскый-тъ. Като не признавахъ въ Блъгариѣ царіа могло ли іе Гръцко-то, или по правилно, византийско-то духовенство да признаіе въ нѣѣхъ Патриарха?

Нъ това млѣчаниіе на Византийци-ти за блъгарскѣ-тъ црѣкѣ може да ся доплъни само съ отечественни памятници, кои-то іедни само могатъ да пролѣтъ свѣтъ на тѣхъ тѣмнѣ іепохѣ на Блъгарскѣ-тъ Іерархиѣ. По горѣ отъ свидѣтельство-то на царственный-тъ писатель видѣхмы че на Симеона ся приписова прѣво-то

желание да устрои Патриаршеско достоинство въ Българскъ. И тѣ на друго мѣсто освѣтъ въ Великъ Прѣславъ, столнинъ-тъ на силно-то българско царство, ѡе можилъ да бѣде патриаршескый-тъ прѣстолъ? Слѣдователно, четыре-ты Прѣславскы Патриарха, кои-то ся спомянуваѣтъ въ Синодикъ-тъ: Леонтий, Димитрий, Сергій, и Григорій, святителствовали сѣ въ Прѣславъ, иъ кога и при какви обстоятелства? Обръщамъ ся къмъ политическѣ-тъ историкъ българскѣ, ѡедного Бориса нахождамы мы въ балканскы-ти планини, въ Великъ Прѣславъ, коѡа-то въ Симеоново-то врѣмя гърделиво ѡе възвишявала свои-ти бойници (присла а по българско-то правописаниѣ прѣсло — Прѣслава) надъ брѣгове-ти по между кои-то ся извива рѣка Бичина. Като станъ столнина на българско-то Царство при Бориса (841 — 927), Прѣслава ся разшири и ся украси при Симеона (888 — 927); На тѣмъ столнинъ ся почюдихъ и Русси-ты, кои-то бѣхъ дошли съ Святославъ прѣзъ Дунава, въ врѣмя-то на Петра I сына Симеонова (927 — 967)¹⁾. Най напоконъ привзета отъ Іоанна Цимискый при Петрови-ти сынови Бориса и Романа (967 — 971) българска-та столнина като и Цариѣ-ты отъ пръвъ-тъ династий, изгубова ся отъ страници-ти на историкъ-тъ. Останѣли сѣ само ѡедни развалини, като безмѣлвенъ памятникъ на ветхъ-тъ и голѣминъ. Дори и при възрождениѣ-то на българско-то царство въ край на XII ст. при Асѣневци ветха-та столнина не бѣ подновена, а на нѣйно мѣсто, какъ-то ѡе извѣстно, столица станъ Тръново, кой-то и сега още ѡе ѡединъ отъ многонаселени-ти градове на Европейскъ-тъ Турциѣ.

Да сличимъ сега свидѣтельство-то на Іоанна I съ вставленѡ-то

¹⁾ в. Начало-то на шесто-то слово въ Шестодневъ-тъ на I. Българха, гдѣ-то вкратцѣ ѡе изображена хубость-та и голѣмина-та на българскѣ-тъ столнинъ.

мѣсто въ Синодикъ-тъ на Царя Бориса, въ коіе-то ся спомену-
вѣтъ четыре-ты Прѣславскы Патріарси. И подирь да приложимъ
това свидѣтельство на врѣмя-то въ коіе-то, какъ-то видѣхмы по го-
рѣ, Велика Прѣслава је могла да има Патріархы, кои-то ся споме-
нуваѣтъ въ Синодикъ-тъ. Устроѣеніе-то на независимо патриарше-
ство въ Българіѣ, коіе-то ся приписова Симеону, не могло да бѣ-
де по рано, освѣнь кога-то той ся размири съвсѣмъ съ Гръци-ти.
Таѣа размирица станѣ скоро подирь утврѣждение-то Симеоново на
Прѣславскый-тъ прѣстолъ 907 год¹⁾). Слѣдователно на това врѣмя
можемъ достовѣрно да отнесемъ и избраніе-то на пръвый-тъ
Всебългарскый Патріархъ Леонтиа. А други-ты троица Патріар-
сы: Димитрій, Сергій и Григорій, то може да ся святителствовали
тъ или въ послѣдни-ти години на Симеоново-то царуваніе или въ
царуваніе-то на Пестра Симеонова сына (ум. 967 год). И
така отъ 907 год. кога Симеонъ останѣ самовластенъ въ
Българіѣ подирь Борисовѣ-тъ смръть съ коѣ-то ся прѣ-
къснѣхъ приѣтелскы-ти сношеніа съ послѣднѣ-тъ, кои-то
постоіанно поддрѣжѣше Борисъ, до 967 год. до Петровѣ-тъ
смръть въ продълженіе на 60 год. Българіа је имала свои
Патріархы, кои-то ся упоменувѣтъ въ Синодикъ-тъ, и на
кои-то святителскый-тъ прѣстолъ је былъ въ Великѣ Прѣсла-
вѣ. Намъ не сѣ извѣстни тѣхни-ти дѣіаніа, кои-то ся относѣтъ
до вѣтрешно-то устройство на българскѣ-тъ цркви, и благода-
римъ ся и съ това, че случайно ся сѣ опазили за потомство-то
имена-та кои-то сѣ прѣдадени намъ отъ неизвѣстенъ съставитель
на Синодикъ-тъ на отечественный-тъ нашъ языкъ.

¹⁾ Въ тѣхъ годниѣ је умрѣлъ Борисъ, ако и да је управѣлъ Симе-
онъ отъ 888 год. въ въ првы-ти девять години отношеніа-та съ Визан-
тиѣ не ся сѣ спущавали съ нищо.

Четыре-ты Патриарха Прѣславскы, кои-то ся споменувать въ Синодикъ-тъ побудихъ ны да прѣдставимъ нѣкои си обіясненія, кои-то ся относятъ до существованіе-то тѣхно. Нъ безъ да ся простирамы ту-ка въ разіясненія на послѣдующъ-тъ судьбѣ на бѣлгарскъ-тъ цркъвъ не можемъ обаче да не споменемъ за Даміана Епископа Доростолскаго (Силистрийскаго), кой-то је былъ и Патриархъ Бѣлгарскы по-дирь Григоріа, четвѣртый-тъ Прѣславскый Патриархъ — . Въ дѣла-та на Бѣлгари-ти съ Грѣци-ти смѣсися В. Князь Святославъ, и това имало је гибелни послѣдствія на бѣлгарско-то Царство. Тыя събы-тія повече ся относятъ до политическъ-тъ Историѣ бѣлгарскъ. При Петра Симеонова сына поченѣло бѣ да ся възвышава Доростолско-то Архїепископство на Дунавъ-тъ. Прѣви-ти години на царуваніе-то Петрово не прѣдвѣщавахъ мирни отношенія помежду Бѣлгари и Грѣци, и да отклони размиреніе-то Петръ съ Свѣтъ-тъ на Боіари-ти рѣши ся да ся сродни съ Романа Леканена и да скрѣпи миръ-тъ съ Имперіѣ-тъ. Въ тыя обстоітелства Доростолскый-тъ Архїепископъ Даміанъ бѣ познатъ Бѣлгарскый Патриархъ. Въ указатель-тъ на бѣлгарскы-ти Епископи је казано: Независимый Даміанъ, кой-то је управлявалъ Бѣлгаріѣ нахождаше ся въ Доростолъ. Той съ заповѣдь на Императора Романа Леканена позна ся за Патриархъ отъ Императорскый-тъ Свѣтъ ¹⁾.

Нъ съ кой начинъ Доростолскый-тъ Архїепископъ је посвя-тенъ за бѣлгарскый Патриархъ, кога-то, какъ-то видѣхмы по го-рѣ въ Петрово-то царуваніе патриаршескый прѣстолъ је существу-валъ въ В. Прѣславъ? Това обстоітелство наважда на врѣмя-то

¹⁾ Δαμιανός ἐν Δοροστόλῳ τῇ νῦν ἀρχιεπίσκοπος, ἐξ' οὗ καὶ ἡ Βουλγαρία τετίμηται, ἀυθοκράτορ. οὗτος πατριάρχης, ἀνῆγορεύθη παρὰ τῆς βασιλικῆς συλλήτου, ὑπερὸν δὲ κατηρέθη παρὰ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Τριμιταῆ. *Assem. Calend. Eccl. Univ. t. III. p. 143.*

въ коіе-то іе живѣлъ четвъртый-тъ В: Прѣславскый Патріархъ, Григорій, и ни обіаснява повышеніе Даміаново въ Патріархы.

Петръ ся жени за Мариѣ скоро подирь вступленіе-то си на блъгарскый-тъ прѣстолъ с. р. около 929 год. Подирь скоро Императорскый-тъ Съвѣтъ Цариградскый признава Даміана за Патріархъ. Нъ ако ся го признали, то не ся го посветили въ това врѣмя, а посвѣщеніе-то му іе было прѣди да го признае Цариградскый-тъ дворъ. Нищо не може да бже по іестественно и по просто. Подирь Григориѣвъ-тъ смръть Доростолскый-тъ Архіепископъ. Даміанъ бѣ възведенъ на Патріаршескый-тъ прѣстолъ отъ Съборъ-тъ на блъгарскы-ти Епископи, и като бѣше ся породнилъ Царь-тъ съ Гръцкый-тъ Императоръ и миръ-тъ ся дръжіаше, то той-зи патріархъ ся призна и отъ Императорскый-тъ Съвѣтъ, въ това още повече ны увѣрявѣтъ думи-ты: по повѣленію на императора Романа Леканина, кой-то като главно лице коіе-то іе дѣйствовало въ послѣдни-ти воины на Симеона съ Гръци-ти, не желаіеше да ся поднови кровопролитіе-то между двѣ-ти дръжави, коіе-то бѣ обезсилило Имперіѣ-тъ.

. С. П. — въ

БЕРАТЬ

н а

ЦАРИГРАДСКАГО ГРЬЦКАГО ПАТРИАРХА.

прѣведе отъ грѣцки П. Р. Славейковъ.

I

Споредъ разума на махзаря кого-то имамы прѣдъ очи, и до-
несенныя въ Дивана ми Арзухаль съ печати-тѣ на собраніе-то
митрополитско и на първи-тѣ отъ народа, кои-то живѣють и пре-
бывавать въ Цариградъ защо-то са извѣстни съ увѣдомленіе-то
на Царска-та ми държавя, какъ споредъ издаденныя ми высокъ у-
казъ, кой-то съдържава за да падне Цароградскыя-тѣ Грѣцкы Па-
триархъ (имерекъ) отъ патриаршество-то зарад' зло-то си правленіе,
и да са избере други вмѣсто него, като са събрали наедно, избра-
ли (имерекъ), кой-то носи въ рѣцѣ-тѣ си настоящыя, высокъ Бе-
рать, (кому-то сѣтнини-тѣ да но са запечатать на добро) като
мжжъ опытенъ за поведеніе-то му, умець, вѣренъ и доволенъ въ
испълненіе-то на рядскы-тѣ длѣжности: и понеже просихъ да
са отнеме Патриаршество-то отъ (имерекъ) и да са ввѣри на (и-
мерекъ) и да му са даде высокъ берать кой-то да съдържава шу-
рути-тѣ: За това са приглѣдахъ тефтери-тѣ на пископъ-мукатасъ,
кои-то стоятъ въ царска-та ми хазна, отъ кое-то понеже станъ
и деркенари (помѣщеніе), какъ патриаршество-то Цареградско
съ послѣдующи-тѣ было въ управленіе на (имерекъ) съ высокъ

берать соединенъ съ Охридско-то Патріаршество и послѣдующи-
тъ (принадлежащи-тъ нему) съ условіе и съ съгласіе да са да-
вать 20,625 гр. ветхо махту, кое-то давала реченна-та Патріар-
шіа, и съ царскы хатъ и высокъ ферманъ станѣло-то приложеніе
отъ 20 год. отъ 12,500 гроша и съ благослосно разсужденіе ста-
нѣло-то приложеніе отъ 300 $\frac{1}{2}$ на гроша и 34 дукати; т. есть
сичко-то количество на мактуто, кое-то става 33,425 $\frac{1}{2}$ гроша и
34 дуката, (по старыя обычай) да са давать отъ 1-ый Марта по
калеми-тъ на царска-та ми хазна въ свършваніе-то на година-та
да са пригледва счетъ-тъ, и да зема уравненіе-то на счета, при
това отъ реченно-то мали-макту количество да са давать въ видъ
на Оджакъкъ 5,560 на временни-тъ драгомани, кои-то сѣ на
царскыя ми диванъ, и пакъ отъ годишно-то махту, което наченва
отъ Мухарема и ся счита и принадлежи на цароградска-та патріар-
шіа отъ 90,000 дукати, защо-то и споредъ високо-то мое ираде
отъ мѣсець Марта на 1251 год. 65,940 дукати са отрѣдихъ за
иждивеніе на редиѣ аскери мансури (побѣдителна) да са четѣтъ
на хазне мансури, а наричанни-тъ ирсалие и останѣли-тъ 24,060
дукати отъ една-та година на друга-та да са четѣтъ на царска-
та ми хазна, да са плащатъ по обычаю калеміета-та, и въ свър-
шаніе-то на година-та, като са види счетъ-тъ да са зема и урав-
неніе-то му: Еще же словомъ на послѣдующа-та на Ипекска-та
патріаршіа годишно-то мали-макту 163,000 дукати да са давать
на царска-та ми хазна, да са плащатъ по обикновенни-тъ мѣста
на калиміета-та, и въ свършеніе-то на година-та като са види
счетъ-тъ, да са зема уравненіе-то му: заради това да бы са из-
далъ высокъ берать по издаденно-то ми високо опредѣленіе да-
вамъ на 8го Реджепа на 1251 год. настоящыя высокъ берать, и
узаконавамъ, опредѣленныя на гръцкыя народъ патріархъ цароград-
скы (имрк) вмѣсто реченныя (имрк) (комуто сѣнины-тъ дано быхъ

са запечатали на добро) да владѣе и да управя тождеврѣменно при-
соединени-тъ во врѣмя-то на преждебывшаго патріарха реченни
патріаршии да гледа и да развожда съ митрополити-тъ дѣла-та си,
и богослуженіе-то си; да не пада отъ патріаршество-то си безъ
вина нито чрезъ прѣдстояніе да са произвожда други: и ако бы
нѣкогашъ нѣкой патріархъ поискалъ да приложи или да даде пари,
да не са слуша и понеже са сохранява дѣто е потребно каидъ,
кой-то казва, какъ прѣдъ нѣколко врѣме са издаде высокъ указъ,
кой-то поставя патріарси-тъ пълномощни въ расположение на дѣ-
ла-та си согласно съ митрополи-тъ кои-то пребывавать въ Цари-
градъ. Никого патріарси-тъ да не бы дѣйствовали ни една черта
безъ собраніе-то на митрополити-тъ, най малко-то движеніе, кое-
то бы было противно на высокия указъ, защо-то и ако нѣкога о-
сиромашѣе патріаршія-та, останалъ обычай да става патріархъ спо-
редъ богослужителни-тъ имъ обичаи, отъ тѣхныхъ составъ съ снис-
хожденіе-то на пребывающи-тъ изначало въ Цариградъ митрополи-
ти, Ираклійскій Кизикъ, Никомидійскій Никейскій, Хал-
кыдонскій заради това отъ пынѣ нататѣкъ да не са озлоб-
лявать противу высокыятъ указъ подъ патріаршеска-та и митропо-
литска-та власть церкви-тъ и монастыри-тъ безъ высочайшій фир-
манъ съ намѣренія буюрулѣи и теѣтиши: Да не имъ досаждаютъ
ехліорѣи-тъ никакъ, нито да ги глубявать но да сѣ както изна-
чало въ тѣхна-та власть по стари-тъ имъ шурути: и както испер-
во е былъ обычай патріаршество-то Константинополско съ послѣ-
дующи-тъ, и епархii-тъ:

Кесарійска
Ефесска
Ираклійска
Русчуска
Каліополска
Миріюфитска

Сирулойска
Кизійска
Никомидійска
Никейска
Халкидонска
Метронъ

Дерконъ
Халдаларъ
Солунска
Китроска
Кампанійска
Платамонска
Сервійска
Догранска
Петраска
Ардамерійска
Іерисовска
Търновска
Чирменска
Ловченска
Шумненска
Адріанополска
Амасійска
Брусненска
Новокесарійска
Иконійска
Веррійска
Аталійска
Атинейска
Талантійска
Скирска
Салонска
Критска
Трапезунтска
Ларисска
Трикалійска
Молдавска
Унговлахійска
Артска
Навпакска
Филипополска
Родійска
Сърска
Драмска
Зихненска
Смирненска

Митилинска
Іоанинска
Халепска
Дидимотійска
Ангирска
Филадельфійска
Писидійска
Меленинска
Медимниска
Наксійска
Месимврійска
Видинска
Дристерска
Еврейска
Софійска
Мидійска
Визійска
Анхіалска
Варненска
Прѣславска
Гюмюрджинска или
Макринійска
Силиврійска
Тозополска
Созополска
Ксаноска
Волска
Димитріадска
Хіотска
Лимноска
Імвроска
Коринтска
Монемвасійска
Палеонъ
Патронъ
Намавритска
Месистрасъ
Оленска
Христополска
Новоглійска

Ленчи-Ганосъ
Санторинска
Еласонска
Самоска
Пріонеска
Хіоска
Фанарійска
Халдейска
Тиноска
Мезитараси
Касандрійска
Милска
Сифнѣска
Адрійска
Елинска

Пагоніатска
Гревенска
Левкадска
Елаклісійска
Ревендинска
Кефалійска
Аѳовонска
Зарнатска
Гастунска
Анхіалска
Нишавска
Андрополска
Берковска
Триполичатска

Еще и прѣждебывши-тъ епархїи въ берата на Епекска-та Патріаршія,
нынѣ же приложени на патріаршество-то грѣц. Константинопольско :

Дупничанска
Разложска
Ехтиманска
Самоковска
Влариска
Ерцеговска
Патигезугуръ
Касата
Курли
Уркюпска
Скопска
Варнинска
Егрипаланка
Калканделенъ
Нишска
Аладжа-Иссаръ
Росовска
Кюкиздики
Радомирп
Кюстендилска
Четипъ
Кратовска

Коджанска
Чосненска
Раджигеръ
Саракипъ
Травникъ
Ени-пазаръ
Ени-Варушь
Перганища
Ладедникъ
Митровска
Пеланджиска
Ех-биръ-тимаръ
Ермандраска
Кацига
Хисарджикъ
Карадага
Пиреполи
Таслица
Мейдани
Іасова
Веліова
Зворникъ-казаа

Соколъ
Узичь (Ужичь)
Нахія Долакюрда
Мецованъ
Церквы на санджака бос-

ненскы и Лисерскійскы,
Бѣлградскы, Сиренскы, Пур-
зарійскы, Новаскы, Преспа,
Прищинскы, Якова,

и преждебывши-тѣ въ берата на Охридско-то патріаршество епархій:

Пелагонска
Прилѣпска
Кюприлійска
Текюсъ
Радостинска
Струмниска
Тюрица
Варандъ
Бониміе
Кюкели
Яниджа
Вардаръ съ церквы-тѣ
Валлата
Нахія Исланца и
Карацова оवासъ
Старова
Флорина
Джума
Егрибуджакъ
Касторійска
Хурпища
Населець
Сисанъ
Карина

Вениджа
Пелесхе
Кюприджа
Хугіяръ
Калонія
Исхуяръ
Премете
Тепеделенъ
Бѣлиградъ
Малекаши
Незаніе
Карабунаръ
Авлонъ
Сита
Елбасанъ
Кавага
Дурацо
Тиранъ
Левронъ
Кирцова
Прѣща
Демиръ
Хисаръ
Латинска

и други-тѣ да са знаѣтъ подѣ Патріаршество-то Константинополско; Кои-то са намѣрватъ подѣ тѣхъ Епархій Митрополити, Архіепископи, Епископи, Игумени, Калугери Калутеркы отъ своятъ Составъ (состѣцъ) за да могатъ да ся отговарятъ на Вакуфи-тѣ, довици-тѣ и на Сирачитѣ-та много-то голѣми борчови издадеса и Ферманъ высокъ, станъ кандъ на пископъ-калеми и са написа на Бераты-тѣ имъ, и защо-то събраниѣ-то съ махзари а Патріархъ-

тъ съсь своя подпечатанъ Арзухалъ молихъ са да стане повелѣніе за да стане кандъ и да са напише този подлогъ въ бераты-тъ имъ. И слѣдственнo издадеся высокъ указъ, и това прѣдложеніе са помѣсти и написа дѣто трѣбва, зато не трѣба никакъ никой никога да дерзне и да направи нѣщо противу высокыятъ указъ нито една черта: и защо-то станъ мусадѣ (добро по снисхожденіе) да са дѣйствовать тѣхни-тъ богослужителни обичаи, какъ-то са были испрво, за това реченный (нирк) непоколебимо нынѣ настаненъ патриархъ за сохраненіе-то на стары-тъ обичаи и правила ще располага патриаршество-то по стары-тъ шуруты (законы) ще управѣ съ реченни-ти митрополити политически-тъ дѣла и богослужителни-тъ и той ще е както изначала остало, полномощенъ и непоколебимъ на патриаршество-то Цареградско и на приложенны-тъ нему, и понеже отхожденіе-то отъ царствующей тѣзи градъ и завращеніе-то въ него на митрополити-тъ изначала стои въ рѣцѣ на Патриарха, и на присутствующе-то собраніе, не трѣбва да ся еви никога отъ никого ни наймалко на това сопротивленіе. Ако изначала е невозбранено на патриарси-тъ на митрополити-тъ и на други отъ состава на попови-тъ да четѣтъ безъ икони въ кѣща-та си Благовѣстіе-то; но защо-то съ намѣреніе и причина пары да зѣматъ правители-тъ досаждаютъ, и извинующеся думатъ че вый въ мюлкови-тъ си, въ кѣнція-та си и гостинницы-тъ си служите, четете (евангеліе), кандила качите, свѣщи палите, прѣстоли составляете и столове, кадите, жезлъ държите и проч. И за да не досаждаютъ отъ сега на татѣкъ за това Мирирани-тъ, забити-тъ и Ёхлѣорѣи-тъ противу шеріа-та (правдина-та) и неправедно и прѣдваривше дѣто трѣбва, станъ кандъ и са обѣе съ высокъ указъ въ шуруты-тъ на берата имъ. И сѣкы христуіанскы народъ, житель, прѣседникъ, да познавѣтъ реченнаго патриарха надъ глава-та си да иматъ прибѣжище при патриарха споредъ случай на..... тѣ

имъ дѣла, кои-то принадлежатъ патріарху, да не пристѣпватъ благочинны-тѣ му словеса и да му са покоряватъ споредъ вѣрж-тж си. Патріаршество-то съ принадлежащи-тѣ, изначала както ся е разлагало и управляло така ще са управи и отъ нынѣ на татѣкъ патріархъ-тѣ ще располага дѣла-та имъ и богослуженіе-то имъ, съ реченны-тѣ митрополити отъ происходими-тѣ русуми (узаконоени приходы) кои-то съ дѣлжни годишно отъ патріаршество-то имъ да са даватъ съ благословно различіе и съ ново-то приложеніе Макту и съ Муафіетъ бедели (измѣна на несврѣшаніе-то или маѣ простъ) на реченни-тѣ мѣнастыри и на драгоманскыятъ уджѣкѣкъ на царскыятъ ми диванъ, да са даватъ годишно на 4 таксыти, а на Ипекско-то и Охридско-то патріаршество Мали макту съ калеміе-то да са дава годишно отъ 1. Мухаремъ на хазна-та ми, и на хазна-та на манушры-тѣ а за уреченни-тѣ и опредѣленни-тѣ капухарджи теклифъ аваетини (издержки на порта-та кои-то са даватъ съка година) и аваети (обыкновенно даваніе) на калемі-тѣ никой повече да не ище нито да досажда на патріаршескы-тѣ работи, кои-то управи и съсъ съгласіе-то на митрополити-тѣ върши церковны-тѣ си работы, никой да не насиля противу шурути-тѣ на берата, нито да смущава монастыри-тѣ кои-то са намѣрватъ изначала въ царска-та ми държава, и церкви-тѣ и безъ указъ никой да не бы могълъ да ги отчужди отъ рѣцѣ-тѣ имъ, и кога са подновяватъ на първы-тѣ имъ основанія съ позволеніе на Шеріа-та (на сѣдница-та) никой да са не смѣся. Безъ патріаршескы и митрополитскы подпечатанъ Арзухалъ, Митрополія, Архіепископія и Епискрпія никога да са недава, нито пакъ съ други способъ, отъ друго да са владѣе, въ сопряженіе и распряженіе на Восточны-тѣ християни раи, освѣнъ Патріарха и опредѣленни-тѣ Епитропи Негови никой между тѣхъ да са невяжва: Ако нѣкога безъ позволеніе-то патріаршеско или на Епитропи-тѣ, или попъ сопряже

сопружество противу закона имъ и ако бы станѣло нужда да ся накажи никой да не ся несмѣся: въ сопряженіе или распряженіе или на други-тѣ имъ работи или кога двама раи иматъ помежду си давиѣ, длѣженъ е патриархъ-тѣ и опредѣленны-тѣ отъ него съ высокъ Бера-тъ, Митрополити, Архіепископи Епископи и Епитрони да са смесятъ щото, споредъ нужда-та ако бы и клетва да по-трѣба да са даде съ причина да ся согласятъ и да испытатъ разичія-та, или афоризмо за да ся накажѣтъ, Кадіи, Навпи и други та-квизи да ся не смѣсятъ противу ветхи-тѣ имъ обичаи, нито да мо-гѣтъ да глубяватъ безъ соизволеніе и позволеніе-то на патриарха, на митрополиты-тѣ и на епитрони-тѣ имъ, попови подъ нихна-та власть да дерзѣжѣтъ да сопрягавѣтъ сопружество непозволено отъ закомона имъ, и защо-то споредъ закона имъ распряженіе и жена връхъ жена да ся зема не имъ простено, освѣнь кога единный у-мрѣ, и тогази може слѣдователно до троебрачіе да са простиратъ и повече-то е противно на вѣра-та и не само не ще имъ са дава позволеніе, но ще са наказватъ таковѣи слободно понеже и на со-пряженны-тѣ незаконно не са дава (възбраненно е) да влѣзватъ въ церквѣ и подирь прѣставленіе-то имъ даже да ги невносятъ. Кадіи, Навпи, забити, и други силни да не могатъ да принужда-ватъ попови-тѣ за да бы опѣвали и погрѣбвали тѣла-тѣ имъ. Уми-рающи-тѣ отъ Митрополити, Архіепископи и Епископи, попове, калугери калугерки и други отъ христіене-тѣ, ако бы нѣкога на споредъ вѣра-та си да оставятъ на черковы-тѣ на сиромаси-тѣ, на патриархія-та на митрополити, Архіепископи, Епископи завѣтъ-тѣ имъ да има сила по правила-та на закона имъ и за това да бѣдѣтъ приемлени и отъ шерія-то за свидѣтели и христіани.

Ако бы нѣкои си христіани на живота си оставили нѣкое ко-личество на патр., архіеп. и епис. церква и други такива подирь смърть-та имъ да са зема съ шерія-та отъ наслѣдници-тѣ имъ. На-

реченни-тъ парусія, продеснеъ, русумія (обыкновенни милостини) на мъже-то и на жени-тъ да са зема тагожде съ сила-та на шерія-та отъ наслѣдници-тъ. Кога нѣкои си отъ рая-та оставятъ третя-та часть отъ имота си на черква, монастырь патріар. архіеп. епис. съ позволеніе-то на шерія-та да са зематъ отъ наслѣдници-тъ имъ. Ако бы нѣкои отъ патр. архіепис. епис. митр. игум. поп. калуг. и кал-кы да са яви прѣстѣпникъ на вѣра-та си или бы наказанъ по закона имъ отъ патр. и отъ собраніе-то на митропол. никой да не ся смѣся: въ заточеніе и опредѣленіе по закона имъ попови отъ вѣнъ никой да не насиля, ни да досажда, ако бы нѣкога исплдени и опредѣлени достоинства митропол. архіеп. епис. такожде калугери и игумени съ изволеніе-то патріаршеско или митрополитско, или вмѣсто умирающи-тъ по закона имъ да са опредѣляватъ достойни митрополити арх. епис. и игум. пакъ съсъ соизволеніе-то и избраніе-то на реченны-тъ митрополиты като са даде на державно-то ми царство подпечатанъ арзухаль съ печата на кенишхане-то, и като са плати на царска-та хазна уроченным пенкешъ (даръ) да са издаде высокъ берать за да възпріемжтъ и да владѣжтъ митрополін-тъ арх. и епис. ще са издаде нашъ высокъ указъ за да не дерзне нѣкой съ молба и ходатайство да досажда и на сила думающъ » направи тогози калугера митр. арх. или епис. кои-то са намѣрватъ подъ патріарха по епархіи-тъ митрополити арх. и епис. или да станжтъ азилъ и да ся пратятъ въ заточеніе или просто зло-то имъ обхожденіе са яви отъ попови-тъ кадин-тъ наипи-тъ или ще са яви противу него жалба безъ испытаніе и увѣдомленіе патріархово и на собраніе-то митрополитско и ако послуचाю са яви отъ понапрѣдъ или отпослѣ фирманъ издаденъ да нема сила: ако бы са явило нѣкога арзи (изложеніе възносително) и илямъ (рѣшеніе сѣдилищно) щото послѣдующи-тъ патріархін Ипекъ и Охридъ или една митрополія да са отнеме отъ

Жишишхане-то и другому да са даде, никакъ да са не въспрѣма. Но защо-то станъ кандъ дѣто трѣбва, и са изладе високо повелѣніе съ хатъ, кой-те повелѣва да са опази реченныя низамъ (редъ) съ сичка-та си сила да не бы станжло нѣкога ни най малко-то движеніе противу царскыя хатъ.

Ако бы ся случила нѣкоя давія (сѣдба) нѣкога върху патріарси-тѣ, митрополити-тѣ, архіепископи-тѣ, епископи-тѣ и епитропи-тѣ и на тѣхни-тѣ човѣци, коя-то да са относи на шерія-та да не могатъ да ся сѣдятъ на друго мѣсто, освѣнь въ царскыя ми диванъ.

Никой никога да не принуждава христіанина да са изневѣри отъ вѣра-та си.

Патріаршескы-тѣ слугы, кои-то ще са состоятъ отъ 15 човѣци съ капу-кехая-та му да не са одолжавать съ харачи, аварисіи (ангаріи, меджіи) и текалуфи (даждія).

Колко-то за Ипекскыя и Охридскыя патріархъ, дѣто иматъ от-давно написано въ бераты-тѣ си на Ипекскыя седемъ слугы, а на Охридскыя единадесетъ да бѣдѣтъ свободни отъ харачи, аварисіи и текалуфи: и защо-то тѣзи патріаршества са приложихъ на Константинополскыя патріархъ, и шурути-тѣ имъ са съдържатъ въ берата на него патріаршество (Константинополско-то): заради това по старыя обычай сичкы-тѣ реченни слугы ще останѣтъ вынѣги свободни отъ харачи, аварисіи и текалуфи.

Колко-то стока иматъ черквы-тѣ и патріаршія-та, градини, лозія, чифлици, ливади, панигири, мѣнастыри агіасмы, воденици и подобни-тѣ тѣмъ къщія, дюгени, и колко-то вакѣфи на другы-тѣ черквы, стока и добытъкъ да не имъ досажда никой, но както си е изъначала останжло обычай да са владѣйтъ и да са управлявать.

Ако бы нѣкога нѣкой патріархъ да са яви споредъ стари-тѣ нравила, че има да зема годишны русумати на патріаршія-та отъ

нѣкой митрополитъ, арх. епис. калуг. игум., или отъ кого да ѿ другою рая, на кое да е мѣсто, да му са дава фирманъ, и споредъ него, помѣстни-тѣ сѣдници съ сила-та на шерія-та да даватъ рѣкопомощи на епитропи-тѣ кои-то той испрати посрѣдъ тах-сила (сбираніе) съ писма отъ него (патріарха) и съ писма отъ собраніе-то митрополитско и да имъ са а лвердисватъ (земать и дадѣтъ) длѣжни-тѣ русуми.

Раи-тѣ кои-то са намѣрватъ подъ (власть) на грѣцкыя патріархъ, колко-то са длѣжни да плащатъ годишнина, русумати на мирія-та, мылостыня, панагири, русумати на супружество, мѣнастыри, и колко-то друкы патріаршескы произведенія (доходы) споредъ какъ-то е изначяла останѣло обычай да са а лвердисватъ на патріарси-тѣ безъ рѣчь.

Опредѣляванни-тѣ отъ патріарха Епитропы за събираніе-то на мирійскы-тѣ русуматы и тѣхни-тѣ човѣци щѣтъ водѣтъ съсь себе си и калаузи (водители, ясакѣи, проводници), кои-то имать воля да са предрѣшиѣтъ или да мѣнятъ дрѣхы-тѣ си (тебдиль да станѣтъ) за да проминуватъ сѣкадѣ безопасно, и да бѣдѣтъ воорѣжени за да са бранятъ и отбѣгватъ отъ нападенія и да пазятъ живота си: а Миримирани-тѣ, Мириливи-тѣ, войводи-тѣ, Субаши-тѣ и Ехлѣрфи-тѣ да не имъ досаждатъ, нито да имъ искатъ Аваети и хадіета, противу шерія-та.

Дѣто ся даватъ отъ патріарха и отъ събраніе-то митрополитско заради Мири — Ма к т у тимисуци на митрополити, Архіепископи и Епископи да имѣтъ силѣ и споредъ старый редъ да не става отвѣнъ ни най мало досажденіе:

Ако бы нѣкогы нѣкой митрополитъ или архіепископъ да нѣма готови пари да наброи за Русумъ Мири, и на мѣсто пары ако бы давалъ кумаши и друкы таквизи нѣща, Епитропи-тѣ и човѣци-тѣ кои-то ще носятъ тѣзи нѣща за да ги прѣдаватъ, Бинни-тѣ (Гюм-

руки-тъ) да не имъ досаждатъ нищо, да имъ не ищятъ Бачъ, Гюмрюкъ, хидая, авети или друго какво да е, но да бѣдятъ свободни и по минвали-тъ по патища-та и по скелы-ти, за колко-то бы грозна вещи и да носятъ.

Виноградни Максудли (произведенія), кои-то принадлежатъ Патріарху, давани отъ христіани-тъ за милостыня, мѣсть (шара) медъ и друго какво и да бѣде, човѣци-тъ имъ кога прѣносиватъ тѣзи нѣща по скелы-тъ и по порты-тъ, да имъ не досаждатъ Емини-тъ ни съ наймалка прозба за гюмрюкъ

Годишния-тъ Мири-русумати, зарари, касабае, просія, грошови, Маслосветъ, водосветъ панагыри, отъ старо врѣме даванны-тъ русумы на нѣрво второ и трѣте вѣнчило, и други-тъ патріаршески, митрополитски, Архіепископски и Епископски, Игуменски, попски и мирски да имъ са авердисватъ отъ сѣка къща по 12 (дванайсетъ) аспри (дукатца) и отъ сѣкы пошъ по една желтица за патріаршія-та и пакъ годишно отъ сѣка къща по 12 аспри и отъ сѣкы пошъ по една жытица за митрополита, или Архіепископа или Епископа да имъ са авердисватъ.

Нѣкои отъ подданны-тъ дѣто даватъ по старъ обычай на мѣсто Мири-русумати жито, дървено масло колко-то са събира кога ги приема Патріархъ-тъ или Митрополитъ-тъ или тѣхны-тъ Епитропи да са незема отъ тѣхъ расумъ, гюмрюкъ, бачъ, и други таквизи.

Емватици-тъ на черквы-тъ и на мѣста-та имъ: и дрѣгы твърдѣ малко русумати, и сичкы-тъ имъ произведенія кога са събиратъ отъ Патріарси-тъ, Епитропи-тъ като мирія споредъ стари-тъ обичаи понеже са сиѣсятъ насила, щото нѣкои подданны като дойде врѣме да са бере Мали-Мири зематъ си жени-тъ и дѣца-та и са пѣхатъ въ една къща думающе » въ берата Ви пише да земате отъ възъ къща русумати-мири, а ный смы сега въ една къща » за да са неизвиняватъ и да са непротивятъ нищо да вредятъ мирія-та нѣкой

силни, сирѣчь като Зани и Тимаръ Сахишери, живуще въ кази-тъ, касабы-тъ и селата, кои-то са обѣмать въ патриаршескыя бератъ, и искать да прѣдставятъ на поддани-тъ, кои-то са намѣрватъ по чешлицы-тъ, кашли-тъ и села-та че ужъ тѣмъ имъ сѣ кехан, чело-вѣцы, и ратаи тѣхни да неправятъ обидѣ на Мирійскы-тъ русумати.

На умирающи-тъ Митрополити, Арх. Епис. Игум. калуг. и калугеркы, какъ-то отъ пары и отъ вѣщи, коніе и какво-то друго да бы имѣли, кога-то ще ги приема Патриархъ-тъ или митрополити-тъ за мирія, ако и да е шурутъ Бейтимаджии-тъ (опредѣленни-тъ надъ безнаслѣственни покойницы) касъми-тъ (кои-то раздѣлятъ имѣніе-то на законни-тъ наследники) Мютевели-тъ, воеводи, субаши, челоуѣцы-тъ имъ и други да са ненамѣсватъ и да не казватъ; »бейтималъ« частно и общо е писано въ царскыя Тефтеръ и на насъ опредѣленъ » и зашто-то прѣдъ нѣколко дена дади са съ царскы Хатъ новъ Низам и шурути, щото кога умирающій не бы наследникъ да му са земли стока-та Мирія, и кога има наследникъ че да остави отъ пари или отъ друга стока да не гуждять рѣкъ на тѣхъ, ще са дѣйствова низмѣняемо новыя шурутъ кой-то е опредѣленъ за тѣхъ.

Митрополити, Архіепископи и други калугери кои-то нещатъ да дадѣтъ русумать мирія ако бы са наказали отъ Патриарха по закона сы съ вѣдомость-та, и чрезъ митрополити-тъ или да имъ обрѣснѣтъ брада-та, или да ги извадятъ отъ служба-та имъ, и са опредѣлятъ други на мѣсто-то имъ никой да не дерзне да са намѣси на тѣхни-тъ работи.

Нѣкой си поддании що имѣтъ намѣреніе да са сопрягатъ по закона си, ако бы са случило да прибѣгнѣтъ при други да ги не-сопрягавать.

Нѣкой си силни противу закона имъ, сирѣчь » сопряжи тѣзи жени съ того подданика и ще го прѣдлага, да

не насила́тъ попови-тъ имъ, нито да досаждатъ на патриарха или на митрополити-тъ, сирѣчь » извади тогози пода отъ черква-та и намѣсти оногози думяюще, да ги не принуждава́тъ нито да са мѣ-сятъ или да въспыратъ проважданни-тъ, споредъ закона имъ афо-ризна съ намѣреніе да накажатъ и да оцѣдомудратъ рая-та.

Нѣкои си калугери оставивше миръ и свѣтовни-тъ въ него да не ходятъ дѣто шатъ, и ако бы нѣкога проводени или отъ Патриарха или отъ Митрополита въ монастыри-тъ дѣто сѣ было отъ найнапредъ, никой да са не смѣся нито да ги принуждава.

Ако бы нѣкой отъ други-тъ патриарси дошелъ въ Цариградъ за да са управи и дореди работи-тъ си чрезъ Патриарха и собра-ніе-та Митрополитско ще си види работи-тъ съ позволеніе.

Ако бы нѣкога станѣло нужда споредъ шерія-та да са за-държи и да са запрѣ нѣкой митрополитъ или попъ таковий да са запира посредствомъ Патриарха.

Нѣкои калугери, кои-то нѣматъ Церкви или жѣнѣстыри и кои-то ходятъ отъ мѣсто на мѣсто, и ставатъ соблазнъ ще са наказватъ отъ патриарха и отъ митрополити-тъ, и ще са пращатъ на мона-стыри-тъ, дѣто сѣ изнайнапредъ быди: ако бы нѣкога черковни или монастирски Епитропы усвоили врикдюченцы-тъ максудати (пододе) да имъ са вижда хесаца, отъ патриаршеска и митрополитска стра-на, да са дѣйствува дѣто трѣба и дѣто прилича и никой да не са смѣся.

На митрополити, Арх. и Епископи кои-то сѣ водъ Патриархо-ва рѣкѣ да не имъ досаждатъ. Ехдиорѣи-тъ и други, кога си со-братъ мали-мириси защо-то са обиждатъ; шурутъ-тъ за тѣхъ ще е написанъ въ берата имъ за да са истрѣбва всяка обида и на-силіе.

Арзухали-тъ Патриаршески и джамаатски кои-то сѣ подпечатани съ печата на Кешишхането да иматъ потвърдителни-та си

силъ, и кога-то са обещи нѣщо кое-то принадлежи на закона имъ да имъ става мусааде за прѣдложеніе-то.

Никой да не досажда на патриарха за жезла що носи въ рѣцѣ-тъ си, нито противу стария редъ да са мѣси нѣкой въ работы-тъ му.

Никой да не досажда на патрика съ намѣреніе да му стане служителъ или ... нето да го принуждава — Ако бы нѣкога че патрикъ-тъ или митрополити-тъ като нематъ нужда за слуги и за служители да ги ненасия нѣкой да приемать.

Патриархъ-тъ ще е непоколебимъ и полномощенъ въ управленіе-то на патриаршество-то и на принадлежащи-тъ нему, съ соизволеніе-то на митрополитско-то собраніе безъ да дерзне нѣкой други отъ страна да са смѣси или да досади нѣкакъ.

ТАКА ТРѢБА ДА Е ЗНАЙНО ВСѢМЪ И ДА СА ПОКО-
РЯВАТЪ НА СВЕЩЕННЫЙ ЗНАКЪ (тура-та).

ИЗДАДЕСЯ ПО ШАБАНЪ НА ГОДИНА-ТА (...)

БЛЪГАРСКИ НАРОДНИ ПЪСНИ

записани

отъ

ГЕОРГИНА ТЕОХАРОВА.

IV

Майка Стояну думаше:
Стояне Сыно Стояне,
Майка ти не е пытала,
Сега девята година
Какъ гъжишь сынко, та болишь;
Деветъ постели изгнои,
И деветъ шяри възглавници
Майка щъ ти заведе,
На старъ монастырь,
При Духовникъ исповяда.
Като на Духовникъ отишла,
Старъ ся монастырь затвори,
Отъ Стоянови грѣхове
И тѣ ся назадъ връжъли.
Майка Стояну думаше:
Грѣхъ ни грѣхъ майко, срамъ ни срамъ,
Знайшь-ли мале повнишь ли,
Кога бѣхме въ Влашко,
Бре девяттина дружина,
Че ни овце-ты измряхъ,
И мы си майко останахъ,
Съ едни голи тояги,
Единъ ся други пытахме:
Дружина вярна сговорна,
На какъвъ карецъ да идемъ,
Че ни овце-ты измряхъ.
Азе нитъ рѣкохъ: дружина;
Айде-ти холакъ дружина,
Айде хайдути да станимъ,
Азъ щъ вы стана Воевода.
Та че си холакъ тръгнахъ,
Игнахъ горъ зеленъ,
На стахъ доле широко,

Връѣхне что връѣхне,
 Срѣща ны свадьба голѣма,
 Мы свадьбѣ-тѣ запряхне,
 Прѣдъ свадьбѣ-тѣ си сѣднахне.
 Кумове ны черпахъ,
 А момени ны даряхъ:
 Кому по педнаждъ, кому по дваждъ,
 А на мене ни Веднаждъ.
 Трыгнахне да си зацѣнемъ,
 Дружина ми ся присмяхъ:
 Язжъ ты холанъ стояне,
 За твое-то мѣло Воеводство,
 Кога тѣбѣ нито дарихъ,
 Дарихъ ни поцерцяхъ.
 Мене ми жалба остана,
 Чи ся назадъ поврънахъ,
 Извадихъ сабѣ френгійъ,
 Та ся на лѣво за врътахъ,
 Га ся на дѣсно обрънахъ,
 Остали что ся остави
 — Булка-та и мѣложенекъ-та,
 И азъ гы хванахъ за рѣка,
 Чи гы поведохъ заведохъ,
 Въ голѣмъ горѣ Зелени,
 Дѣто ми пѣчка непѣе,
 Камо ли чедовѣкъ да ходи.
 Отъ два гы бука овръзахъ,
 Съ очи да ся глѣдаты,
 Съ уста да не хортуваты,
 Та че гы тамъ-ка оставихъ,
 Малко сѣе много ходили,
 Кога ся мале врънахне,
 Мене ми дошло на умъ,
 Да ида да гы отвържа.
 Кога си тамъ-ка отидохъ,
 До двѣ си Лози израсли,
 Съ връховати си ся събрацъ,
 Събрали та ся уплели
 И хубадъ рожба родили
 Посегнахъ до си откъсна,
 То ми ся мале невдади,
 И азъ ся люто расръдахъ,
 Извадихъ сабѣ френгійъ,
 Та си Лози-ты прѣсекохъ.
 Като гы мале сѣчахъ,
 Ясна ма крѣвь Заява,
 Тогасъ ся майко оплашихъ,
 Та лѣжахъ девять години.

Майка Стояну думаше:
Стояне сыно Стояне,
Девять си годинъ ты лѣжалъ,
И още девять да лѣжишь,
Девять постелки да изгнешь,
И девять шери възглавни,
Че ты си бѣше Сестраты,
Сестраты холанъ маринка,

V

Научила ми ся майко льо,
Една ми мѣчка шръвница,
Шръвница мѣчка кръвница,
Чи изила до девять чифтабиводе,
Още и десѣть мали волове,
И една ми крава яловѣ.
Сѣбрали ми ся отбрали,
Отъ три ми сега по триста,
Нели ся девѣть стотини?
Та си отивать, отивать,
Да трѣсать юнакъ надъ юнака,
Врѣвели что ся врѣвели
Срѣща имѣ иди младо стоянъ,
Младо стоянъ младо юначе,
Тѣ стояну думахъ.
Стояне младо юначе,
Нѣчто щемъ да ты пытаме,
Чуешь-ли холанъ стояне,
Чуешь-ли холанъ знаешь-ли;
Дѣ има юнакъ надъ юнака,
Съ мѣчка-тъ да ся побори,
Съ таѣмъ мѣчкѣмъ шръвницѣ,
Шръвницѣ мѣчкѣмъ кръвницѣ,
Стоянъ имѣ холанъ думаше:
Ой, ми вѣзе дружина!
Дружина девѣть стотини,
Азъ съмъ юнакъ надъ юнака;
Яла съмъ още мѣнечъкъ,
Мѣнечъкъ онѣ дребимъчъкъ,
Не смѣѣмъ да ся искажѣмъ,
Искажа и да ся борѣмъ,
Яла я сега щѣ дойдѣмъ,
Съ мѣчка-тъ да ся побора;
Тѣ стояну думахъ:
Стояне младо юначе,
Ако на мѣчка на вѣешь,

На вієшь да ѣм убієшь,
 Ще ты подаримъ подаримъ,
 До девять чифта биволе,
 И едни мали Волове
 И тры ми крави яловы.
 Чи си отиде младъ Стоянъ,
 Мъчк-та ревна врьзъ Стояна,
 Чи съ стояна ся удови.
 Като Стояна хващаше,
 Чърни ми кръвы течахъ,
 Отъ Стоянови кокъле.
 Като ѣм стоянъ хващаше
 Чърни й парцали мъкнеше,
 На мъчк-та отъ джъци-ты,
 Мало ся много борихъ,
 Три дни ми до три ноци,
 Стоянъ ся люто расрьди,
 Та си мъчк-та приграби,
 Та ѣм въ земѣ-та удари,
 И си въ земѣ-та потъна;
 Мало ми много отиде
 Доръ девять педи въ земѣ-та.

Х О Р О В О Д Н И.

I

Охъ сиди Станкѣ сиди Станкѣ
 Въ равня зелена Градинкѣ 2
 Бъ Гръдинкѣ подъ жълтъ латинкѣ,
 Подъ Латинкѣ подъ зеленѣ дюлкѣ;
 Сиди станкѣ на бялъ мермеръ камѣкъ
 И си рони ситны дребны стъзы.
 Отговарѣ хубавѣ бялъ станкѣ:
 Ахъ, земнете ма хврьете ма
 Отвѣдъ бялъ Дунава.
 Дѣто падне моѣ-та тѣнкѣ снагѣ,
 Тамъ да никни сивѣ дятелинѣ;
 Дѣто слете моѣ-та честѣ косѣ,
 Тамъ да стани голѣмѣкорѣ.
 Дѣто истичать мой-ты чърни очи,
 Тамъ да изврѣтъ два студны кладянци,
 Тамъ да ходять, тамъ да насятъ
 Бре царскы-ты Атове
 Тамъ да насятъ сивѣ дятелинѣ
 И да пѣють студнѣ быстрѣ вода.

СЪВРЕМЕННА ЛѢТОПИСЬ.

ПОЛИТИЧЕСКИЙ ДНЕВНИКЪ.

Въ послѣдне-то врѣмя европейско-то вниманіе је възбудено отъ нѣкои между-народни въпроси: Параходъ Кальари, кой-то бѣ уловенъ отъ Неаполитанско-то правителство, островъ Перимъ, заловенъ отъ английско-то правителство и най напоконъ безкрайный-тъ Восточный въпросъ съ неразрѣшенни-ти още пунктове, кои-то прѣдставѣтъ голѣми мѣчнотии.

Въ предидущи-ти наши Книжици споменѣхмы за несогласіе-то помежду Англіѣ и Франціѣ, коіе-то намѣсто да ся отстрани още повече ся распаля вражда помежду два-та народа. И сто французско-то правителство има новѣ причинѣ да укорява Англіѣ. Судъ-тъ, кой-то бѣ назначенъ да сѣди Бернара іедного отъ участници-ти на Орсини свръши ся, и Бернаръ, напрѣко очевидни доказательства че е приѣмалъ участіе въ заговоръ-тъ противъ Наполеона призна ся отъ Судъ-тъ невиненъ, и ся освободи съвсѣмъ отъ наказаніе. Нѣ що је още по достойно за забѣлѣжваніе, кога приговоръ-тъ на судъ-тъ ся распространи въ народъ-тъ, то съ голѣмъ въсторгъ (энтузіазмъ) ся посрѣщѣ отъ народъ-тъ, кой-то бѣше ся събралъ прѣдъ сѣдѣлище-то и нетрѣпчиво чыкаше да чюѣ приговорѣтъ. Въ Парижъ тврьдѣ добръ разумѣхъ смыслъ-тъ и значеніе-то на тѣхъ посока, и раздраженіе-то въ тамошни-ти пра-

Вителственни сфери достигнѣло ѣ до крайнѣхъ степенѣхъ. Поне така можемъ да сѣдимъ отъ вѣстници-ти, кои-то сѣ извѣстни съ своиѣ-тъ прѣдаденность на императорско-то правителство. Още нѣмамы подробни извѣстїа какво впечатлѣнїе ѣ произвелъ той-зи приговоръ въ Францїѣ; нѣ миѣнїе-то на французскы-ти вѣстници не ѣ лично миѣнїе на издатели-ти, а най прѣво въ тѣхъ ся изражава миѣнїе-то на правителство-то, и ако ѣ така, то ще излѣзтъ и по сериозни несогласїа.

Друга ѣдна депеша отъ Лондрѣ донесла ѣ ѣднѣ новостъ, коїа-то не ѣ по малко важна. Лордъ Малмесбери обїавилъ въ горнѣ-тъхъ палатѣхъ, че законовѣдци-ты, на кои-то бѣ възложено да издириѣтъ несогласїе-то между сардинско-то и неаполитанско-то правителства за уловенный-тъ параходъ Кальяри, намѣрилъ чѣ неаполитанско-то правителство имало право да го улови и да го земе, и за това Англія не може открито да ся смѣси въ това дѣло, и да поддрѣжа требованїе-то на сардинскый-тъ кабинетъ. А министерство-то сардинско много ся надѣяше че ще го поддрѣжи Англія съ флотѣ-тъ си, и за това положенїе-то му ѣ станѣло седа тврьдѣ критическо, и въ Туринѣ укорявѣтъ двучинѣ-тъ политикѣ на англійскый-тъ кабинетъ; и наистинѣ въ голѣмо затрудненїе ся нахожда Графъ Кавуръ, честь-та на нациѣ-тъ го побужда да да настои на свои-ти требованїа, а друго средство нѣма освѣнь съ силѣ да принуди неаполитанско-то правителство да му даде удовлетворенїе, и Сардинїя не е Англія, и освѣнь що не може да нападне на неаполитанскы-ти земи по сухо, зашто-то ѣ отдѣлено отъ другы дрьжави, кои-то сѣ помежду имъ, и кои-то не могатъ ся съгласи да пропуснѣтъ войскѣ на коїхъ да ѣ отъ двѣ-ти дрьжави, а още по малко на Сардинїѣ, кѣмъ коїхъ-то нѣмѣтъ добро расположенїе дрьжави-ти на среднѣ-тъхъ Италиѣ. Едно само средство остава на Сардинїѣ за да ся избави отъ това

затруднително положениѣ , да призове посредничество на нѣкоѣ дръжавѣ приѣтелскѣ за да ся примири съ Неаполь, кой-то залѣга да ся ограда отъ укорѣ и прилага голѣмо усилиѣ да ся сблизѣ съ Англичѣ и да добыѣ на странѣ-тѣ си общественно-то мнѣніѣ. Двама английскы механика, Уатъ и Парксъ, кои-то бѣхъ уловены на параходѣ-тѣ получихъ освобождениѣ.

А Англія сама ѣе подпаднала сега подѣ укорѣ защо-то потѣпкава международно-то право. Прѣди малко врѣмя тѣа ся бѣ въоружила за да забраня цѣлостѣ-тѣ на отоманскѣ-тѣ Имперіѣ, а сега безъ всѣко основаниѣ отнѣма островъ Перимъ. Той-зи малѣкъ островъ въ Чермно-то море, важенъ ѣе за своѣ-то стратегическо положениѣ. За да уздрави своѣ-то владычество на въстокѣ на Англичѣ не ѣе доставаше само той-зи пунктъ за да бѣде повелителница на всички-ти морета. Като укрѣпи той-зи островъ и направи новъ Гибралтаръ, Англія не ся боѣ вече отъ суецкѣй-тѣ каналъ, на кой-то ся противѣ и до сега. Турція сама не ся рѣшява да протестува противъ това насилиѣ, нѣ чюѣ ся, че не дава дозволеніѣ да ся прорѣже Суецкѣй-тѣ каналъ догдѣ не получи назадъ островъ Перимъ. Носѣаше ся още слухъ че Франция и Россіѣ подаѣли нотѣ за той-зи островъ, нѣ не ся потвърдитой-зи слухъ. Нѣма сумнѣніѣ че на Парижскы-ти конференциѣ ще стане дума и за той-зи въпросъ, а до сега ся сѣ появили въ официални-ти французскы вѣстници силни статіѣ противъ злоупотребуваниѣ-то на силѣ-тѣ отъ странѣ-тѣ на Англичѣ. Въ тѣхъ ѣасно ся доказва неправдиво-то притязаниѣ на Англичѣ. Защо, выкѣтъ тыѣ вѣстници, защо толкосъ трудове прилагаѣтъ за да удръжѣтъ равновѣсиѣ на сухо, кога Англія толкосъ успѣшно расширява своѣ-то Господство на море-то? Това ѣе право, нѣ кой ѣе кривъ? Причината на тыѣ злоупотребуваниѣ не ѣе голѣмо-то могущество на Англичѣ, а недостаточно-то могущество на другы-ти дръжавѣ и

кога ся отстраніть причини-ти на тѣхъ недостаточность, то ще ся прѣкратіть сами безъ принужденія и тѣа злоупотребеиія.

Никой не може да противоречи, че островъ Перимъ је притяжаније на Портъ-гъ. Англичъ ако и да је имала право съ стѣпаније на Портъ-гъ да слага тамъ выглица за вапори-ти си и да ся замиръть кораби-ти њ, това не ѡ дава право да въздвига тамъ укрѣпленія за да забрана входъ-тъ въ Индийско-то море. Тойзи бесплоденъ кѣмъкъ до сега не је былъ никому нуженъ, а най малко ползъ је имала отъ нѣго Порта-та. Какъ ще ся отнеме сега отъ Англичъ таѣ добычя, кой ще ся рѣши на това, и съ какви средства може да ся исплне това рѣшеніе? И сега като и хыладо други пѣти ще покрѣпѣть вѣстници-ти, ще надращѣть нѣколко дипломатическы ноты, а Англія ще заврѣши своѣе-то дѣло, и като улови въ рѣцѣ-ти си той-зи ключъ отъ Черно-то море сама ще залѣгне за да ся прорыѣ Суецкый-тъ каналъ, за кой-то сега ся глуми като на французскъ хымеръ, а слова-та на французскы-ти вѣстници ако и да имѣть офіціалный характеръ не ще стѣснѣтъ нѣѣно-то дѣйствије, и не ще ни бѣде чюдно, ако видимъ скоро че и той-зи случай ся внесе въ доказательства-та на великодушнѣ-гъ политикъ на Французскый-тъ Императоръ и на благородни-тъ уступкы за ползъ на Англичъ.

А между тѣмъ вѣсточны-ти дѣла отъ день на день повече беспокоѣтъ Европѣ. Международны-ти отношенія сѣ забръканы и прѣдставѣть други затрудненія не по малко важны. Послѣдны-ти събытія прибавихъ нови затрудненія, за кои-то мы ще при-мѣчимъ, и сега догдѣ ся съберѣть конференци-ти въ Парижъ, кои-то споредъ най нови-ти извѣстія ще ся окрыѣтъ на 10 Ма-ія (н. с.), а до тогы ще цоканимъ читатели-ти да пообмыслиѣтъ свѣтъ-тъ да видѣтъ що става и по други-ти страни.

Ако прѣминеиъ въ Нѣмско токо що стѣпимъ на Нѣмскъ зо-

мих най прьво ще ся срѣщнемъ съ Сеймъ-тъ, кой-то представи общи-ти интереси на цѣлѣ Германіи. А въ Сеймъ-тъ още и до днесъ прьво-то мѣсто заіема Голштинскій-тъ въпросъ. Комиссія-та, коіа-то бѣ отредена за да издѣри той-зи въпросъ прѣдстави-ла іе свой-тъ рапортъ и сеймъ-тъ приіе іединогласно миѣніе-то й. Данніа прѣдстави отговоръ въ Сеймъ-тъ чрезъ прѣдставителя си Бюлова, той-зи отговоръ Сеймъ-тъ прѣдаде пакъ въ комисіи-тъ за да го прѣглѣда и да прѣдстави миѣніе-то си, нъ споредъ какъ-то ся сочи отъ разни извѣстіа, миѣніе-то на комисіи-тъ не ще бѣде въ ползѣ на Даніи. Ни общественно-то миѣніе, ни правительственны-ты органы въ нѣмскы-ти дрьжави не ся склонявѣтъ на тыа прѣдложениа, и видѣтъ въ тѣхъ само хытрѣ изверткѣ за да ся провѣдѣе дѣло-то.

Обаче Голштинскій-тъ въпросъ ималъ іе голѣмѣ ползѣ за Германіи. Около ніего ся сѣ стѣпили интереси-ты на вси-ти дрьви, кои-то съставятъ Германскій-тъ сьюзъ, и ся забравихъ и ся отложихъ на странѣ всичкы-ти стари распри и несогласіа, кои-то раздѣляхъ Сѣвернѣ-тъ Германіи отъ Южнѣ-тъ отъ кои-то прьвѣ-тъ (сѣверна-та) ся врьтіаше около Пруссій, а послѣдніа-та (южна-та) около Австріи.

Учястіе, коіе-то приіе Пруссія и съ ніеіхъ заіедно и Сѣверна Германія въ положеніе-то на Княжества-та іе іестественно и лесно ся проуиѣва. Не іе такво положеніе-то на Австріи и на южнѣ-тъ Германіи, коіа-то ся води всѣкогы съ Австрійскѣ-тъ политикѣ, и не іе расположена дружелюбно кѣмъ Сѣвернѣ-тъ Германіи. Различіе-то въ интереси-ти, историческы прѣданія, религіозни отношенія, каржѣ ны да ся усумнимъ въ искренно-то расположеніе за ползѣ на княжества-та. Споредъ Географическо-то си положеніе Австріа нѣма никакъвъ интересъ въ Голштинскій-тъ въпросъ. Противны-ты на Австріи органы справедливо

блѣжѣтъ и ѣ съвѣтовѣтъ да не приѣма странж-тѣ на задавенж-тѣ и потѣпканж-тѣ народность, че ѣ ѣе по прилично да не забраня на Елбѣ оныѣ начала, противѣ кои-то тѣа стои упорно на Дунавѣ-тѣ. Не можемѣ да ся не съзнаѣмѣ че между въпросѣ-тѣ на Дунавскы-ти Княжества и за нѣмскы-ти Герцогства има голѣмо сходство, и Австрийскый-тѣ кабинетѣ говори въ Копенгагенѣ совершенно противно на онова, що говори въ Цариградѣ. Въ ѣедно мѣсто тѣа забраня национално-то право, а въ друго тѣа го прѣзтира и го тѣпче. На Югѣ забраня неисплѣнение-то на трактати-ти, и системж-тѣ на централизациѣж-тѣ, а на сѣверѣ упорно настаѣва да ся исплѣнѣжѣтъ трактаты-ты и ся противи на централизациѣж-тѣ, коѣж-то Даниѣа иска да введе въ дръжжѣж-тѣ си. Австриѣа и сама осѣща двусмысленно-то си положѣние, нѣ тѣа не може иначе да дѣѣйствова. Въ врѣмя-то на вѣсточнж-тѣ войнж умали ся число-то на доброжелатели-ти нѣейни и ся умножи число-то на противници-ти ѣ. Отѣ всичкы-ти участници на Парижскы-ти конференциѣ, Австриѣа може да ся сблизи само съ Англичѣж и употрѣблѣва всичко-то си усилиѣе за да достигне това. Нѣ съ такѣвъ съюзникѣ трѣбѣ да бѣде пазлива. Защо-то той не ще забравѣа свои-ти интереси за ползж на Австриѣж, и за ѣеднж услугж ще поиска десять, и ще настои за тѣхѣ като за своѣе-то право.

Естественно ѣе че вѣнскый-тѣ кабинетѣ жѣлаѣе по здравж и по ѣакж опорж. Такѣж опорж тѣа може да найде само въ Германиѣж, ако привлѣче на странж-тѣ си всичкы-ти членови на съюзѣ-тѣ за да ся въсползова кога ѣ потрѣбовѣжѣтъ за своѣж собственж цѣль. Ако ѣ ся удаде на Австриѣж да ѣѣ признаѣжѣтъ за Нѣмскж дръжжѣж, и да остане на Югѣ Италиѣанска, на Вѣстокѣ Славѣанска и Венгерска, то друго нищо тѣа и не жѣлаѣе, нѣ отѣ врѣмя-то на Вѣсточный-тѣ кризисѣ, исплѣнение-то на това жѣлѣние ѣе станѣло за Австриѣж

жизненный въпросъ. За това Австрія іе прѣдпочела да ся съедини съ Пруссіѣ и да стои противъ свои-ти политически убѣжденія за национално-то дѣло на нѣмскы-ти княжества; нъ това още не показва че борба-та между Австріѣ и Пруссіѣ ся іе свършила, и че съединение-то іе искрено. Напротивъ борба-та ся продължава тайно, и струва ни ся тѣя никогы не е была толкось силна като сега. Австрія въ послѣдне-то врѣмя іе испаднѣла на добри управители, министерство-то стои въ уровень съ правителствени-ти задачи. Финанси-ты ѣ отъ день на день ся управѣтъ.

Ценсура-та, коѣа-то бѣше най стѣснителна въ Европѣ ся отжѣни, и много други либерални начала ся приѣхѣ, а всичко това не остава безъ влианіе на общественно-то мнѣніе въ Европѣ. Въ Пруссіѣ напотивъ болѣсть-та на царя-тъ іе въспрѣла всички-ти дѣла; и ако и да іе дадено полномочіе на прусскы-тъ Принцъ да управа дрѣжавѣ-тъ, нъ това полномочіе му ся дава само на врѣмя за това той не може да дѣйствова самостоѣтелно и да даде онова направленіе, коѣе-то бы ся съгласявало съ негови-ти желанія и види.

Отдавна не сме влизали въ Испаніѣ. Министерство-то тамъ ся дрѣжи доста крѣпко и дѣйствова доста добрѣ. Въ послѣдне-то врѣмя издаде правителство-то новъ законъ за книгопечатаніе-то и доста свободенъ.

ТРЪГОВСКИЙ ДНЕВНИКЪ.

Да прощавѣтъ читатели-ти, че той-зи пѣтъ не имѣ бѣлѣжимъ нѣкоѣ новинѣ за трѣговиѣ-тъ защо-то нѣма нищо достойно за забѣлѣжваніе, а ако желаете да научите за цѣни-ти на стоки-ти, то ако имате познаѣеници въ Цариградъ въ Балканѣтъ помолѣте имъ ся да ви испратѣтъ Цѣнорасписъ-тъ напечатанъ на блѣгарскы-тъ языкъ отъ книгопечатницѣ-тъ на Д. Цанкова и Б. Миркова,

тамъ ще наидете не само цѣни-тъ на всѣкъ іеднѣ стокѣ, нѣ ще научите още и имена-та на оныя стоки, кои-то не знаєте, какъ ся наричѣтъ българскы.

КНИЖЕВНЫЙ ДНЕВНИКЪ.

Въ Парижъ издава ся сега іедно сочиненіе: *le passé et l'avenir de l'Empire Byzantin*, par J. Pitzipios - Bey. — Таѣа книга іе достойна да възбуди всеобщо вниманіе. Възрожденіе-то на іеднѣ дръжавѣ, на іеднѣ народность іе такво событіе, коіе-то има право за да привлѣче вниманіе-то не само на дипломати, нѣ и на всѣкъ образованъ чловѣкъ. Таѣа книга съдрѣжа много любопытни нѣща, нѣ не іе свободно и отъ грѣцкы хымери за възстановленіе-то на Византийскѣ-тъ Имперіѣ за това не ся распространявамы на дълго за тѣѣ книгѣ, а оставямы на читатели-ти сами да сѣдѣтъ що проповѣдовѣтъ Грѣци-ты, вѣрны-ты стражи на Высокъ-тъ Портѣ. Ще забѣлѣжимъ само че Г. Пиципіосъ іе былъ секретаръ на Танзиматъ-тъ, и книгѣ-тъ си іе посвятилъ на Негово Императорско Величество Султана Абдулъ Меджида; не можемъ да не забѣлѣжимъ още че Г. Пиципіосъ споредъ свои-ти си идеи Отоманскѣ-тъ Имперіѣ не нарича другоіаче освѣнъ Византийска Имперіѣа.

Нѣ да оставимъ сега на странѣ чюжди-ти книги и да поговоримъ за Българскы-ти Книжици, кога никой не ще да поговори за тѣхъ, то поне сами да ся прѣдставѣтъ, нѣ молимъ читатели-ти, ако имъ ся падне прѣдъ очѣ-ти тѣѣ страницѣ, кога іастиѣ-то гы чѣка на трапезѣ-тъ, или покупатель-тъ гы чѣка въ магазѣ-тъ да оставѣтъ Книжкѣ-тъ и кога сврѣшіѣтъ работѣ-ти си, кога испра-тіѣтъ пощѣ-тъ и прѣтѣглятъ стокѣ-тъ, и ся наіадаѣтъ сирѣчь кога останѣтъ праздни и незнаѣтъ съ що да поминѣтъ вѣрѣя-то си тогы да ся позабавѣтъ съ тѣѣ нѣколко реда:

Кога поченяхмы да издаваме Книжици-ти нити обявление вадихмы, нити програмж прѣдставиыхмы. Обявление не вадихмы, защо-то знаеиъ, че всѣко іедно обявление колко да іе скромно и въздржно може да обіеме нѣкоіе обѣщаниіе, коіе-то или сила-та, или обстоітелства-та не дозволятъ да ся исплѣни, и като не бѣхмы врышили другый пѣтъ такво нѣщо, то не знаяхмы до колко ще можемъ да го изврѣшимъ. Програмж не прѣдставиыхмы защо-то незнаяхмы кой ще бѣде сѣрудникъ нашъ, ако и да имяхмы много обѣщаниа, нѣ освѣнъ нѣкои цѣсни нищо повече никой не ни іе испратилъ до сега. За това като поченяхмы издаиіе-то при такви обстоітелства, принудены бѣхмы да го карамы колко-то можемъ и какъ-то можемъ; ако наидете нѣщо добро примѣте го за добро, ако ли пакъ наидете нѣщо не добро, то помогнѣте ни да го исправимъ. Отъ колко-то смы изврѣшили досега можете да сѣдите и за цѣль-тѣ и за исплѣнениіе-то, и още не смы изврѣшили толкосъ, гдѣ-то да не можемъ да ся повърнемъ и да исправимъ или да прѣправимъ що іе нужно:

На заглавний-тъ листъ Вы читете: Българскы Книжици, Повременно Списание на Българскж-тѣ Книжнинж. Главна-та цѣль на Българскж-тѣ Книжнинж іе да помага за да ся рапространи просвѣщеніе и образованіе въ Българскый-тъ народъ, а Българскы-ти Книжици, като орудіе (органъ) на тѣхъ книжнинж не могатъ да имѣтъ другъ цѣль.

Нѣ що іе просвѣщеніе и образованіе? И наистинж ли оно-ва що приіемамы мы за просвѣщеніе, просвѣщава, а не помрачава, и наистинж ли оно-ва що приіемамы за образованіе ще ни прѣобрази, ще ни направи чловѣци — существа Богоподобни? А ако излѣзе наопаки, тогы колко изгубени трудове, колко пагубный усилія!

Какъ-то безъ слънчевж-тж свѣтлинж, всичко ся мжчи, сиди въ темнотж, пъне ся, пада, мръзне и мре, така и душѣа-та безъ просвѣщеніе..

Просвѣщеніе-то и образованіе-то могатъ да бждѣтъ истинни и лъжовни, основателни и поврхни, полезни и вредни. За разумъ-тъ је потрѣбно просвѣщеніе, свѣтлина на истинж-тж, за срдце-то — образованіе — теплота на Върж-тж.

Просвѣщеніе истинно, основателно, полезно прави чловѣка честитъ, защо-то съвпада съ нѣгово-то временно и вѣчно назначеніе, и му дава срдства да ся усоврши и да вкуси наслаждение и счастіе, като разумно существо.

Просвѣщеніе лъжовно, поврхно и вредно је главный-тъ источникъ на всички-ти страдания чловѣчески.

Това сжщо можемъ да повторимъ и за образованіе-то.

Нъ чловѣкъ је существо духовно и плотско, за това може да ся просвѣщава и съ духовно просвѣщеніе и съ земно.

Духовно просвѣщеніе ся подава свыше отъ Отца Свѣтовъ всѣкому просящему. Чловѣкъ може обаче да посочи път-тъ къмъ нѣго.

Земно-то просвѣщеніе на разумъ-тъ ся приѣма отъ чловѣци-ти прѣзъ науки-ти.

Послѣдне-то безъ прѣво-то не је нищо, а понѣкогы је пагубно. Прѣво-то безъ послѣдне-то не је пълно, не је съвршено. За усовршенствованіе на чловѣка потрѣбно је да ся съедини и једно-то и друго-то, нъ земно-то да бжде всѣкогы подчинено на духовно-то.

Така сжщо и образованіе ся достига чрезъ два пѣтіа, духовный съ благодать Божиж, и земный съ житейскый опытъ и съ книжнинж. Нъ и книжнина-та трѣбѣ да истичя отъ житейскый о-

пытъ и да съдѣйствова заедно съ духовнѣ-тъ благодать за образованіе не само вънкашно но и вътрешно.

Ако искамы да бждемъ справедливы, то не можемъ да ся не съгласимъ че наше-то научно просвѣщеніе (коіе-то ни съобщавать науки-ти) трѣбѣ да бжде тѣсно свързано съ духовно-то просвѣщеніе, и наше-то книжевно образованіе (коіе-то приемамы отъ влианіе-то на книжнинѣ-тъ) трѣбѣ да бжде тѣсно свързано съ образованіе-то духовно, и пакъ не ще бжде пълно, защо-то чловѣкъ іе заедно и духъ разуменъ и животнo словесно.

Колко да іе чловѣкъ просвѣтенъ отъ науки или совокупленіе-то на всички-ти науки отъ философіѣ-тъ, нъ ако іе Воля-та му не укрѣпена, дива, ако іе чюство-то му (сръдце-то му) неразвѣто и кораво, той іе мученикъ за себе си и мучитель за други-ти.

Воля-та ся смягчява, управя ся и ся образува отъ тепло-тъ-тъ на вѣрѣ-тъ.

Чюство-то ся развива, управя ся и ся образува отъ хубость-тъ на природѣ-тъ и на искусство-то.

Много и много още могли быхмы да прикажемъ за намѣреніе-то на Българскѣ-тъ Книжнинѣ, коіа-то гони іеднѣ общѣ цѣль — истинно-то и основателно-то просвѣщеніе и образованіе нъ и това іе доста, да залѣгнемъ по добрѣ да врьшимъ мълчишкомъ, какъ-то и до сега смы врьшили, а да оставимъ на други-ти да указвѣтъ що смы врьшили, и що трѣбѣ да врьшимъ. Намѣреніе-то на нашѣ-тъ Книжнинѣ іе было чисто и ако ни ся удаде да възбудимъ въ общество-то мыслителность, ако ни ся удаде отклонимъ наши-ти любознателни младенци отъ умственнѣ-тъ съблзнь чюжестраннѣ, да содѣйствовамы за да управимъ умъ-тъ и сръдце-то кѣмъ іасно разумѣніе, кѣмъ сръдечнѣ любовь и познание на Бащинѣ-тъ ни Вѣрѣ, кѣмъ благодѣтели-ти дѣйствиѣ на

лаше-то Правителство, коіе-то залѣга, колко-то му иде отъ рѣкы за наше-то добро и благоденствіе, то цѣль-та ни іе досегнѣта. Книжици-ти сѣ средство за тѣхъ цѣль; мы изложихмы и средства-та и мѣри-ти, съ кои-то ся надѣемъ да іхъ досегнемъ съ общо Ваше съдѣйствиіе. Самы мы не ся наіеямы, а съ Васъ заіедно ще врьви дѣло-то напредъ.

Правописаниіе-то, языкъ-тъ, изложеніе-то каквы-то гы видите такви сѣ, добри ли сѣ, лоши ли сѣ тѣ сѣ такви. Издатели-ты залѣгѣтъ да бѣде изложеніе-то просто, вразумително всѣкому, іасно, содръжаніе-то да бѣде прилично, разумно, благонравно. А за повече да прощавате.

ОБЩИЙ ДНЕВНИКЪ.

Ни іединъ народъ въ Европѣ, казва іединъ вѣстникъ нѣма по много бѣтини и по добри книги отъ Кынези-ти (види ся той-зи вѣстникъ іе забравилъ блѣгарскы-ти книги).

Словари, Бкциклопедии, статистическы описанія, технологическы съчиненія, философическы изложенія и вообще всичкы-ти книги, кои-то одеснявѣтъ образованіе-то много сѣ распространены въ Кынѣ. И правителство-то много залѣга за да ся издавѣтъ таквы книги.

Така напр. въ 1773 год. Императоръ Кіенъ-Лингъ заповѣда да ся издаде іеднѣ библиотекѣ общѣ отъ най добри-ти съчиненія въ Кынѣ, и таіа библиотека, споредъ заповѣдъ-тѣ, ще состави сто и шейсетъ хыляды чѣсти, и ще ся дѣли на чѣтыре отдѣла подъ названіе Сѣсе — ку — чѣтыре сѣкровища. Печатаніе-то на тѣхъ библиотекѣ не іе още сврьшено. Прѣди нѣколко години, споредъ официални-ти извѣстія, бѣхѣ излѣзли отъ печать 78,127 чѣсти. Това іе іедно отъ най любопытни-ти библиографическы извѣстія.

СЪДРЪЖАНИЕ

на

ПРЪВЪ-ТЪ ЧАСТЪ ОТЪ БЪЛГАРСКИ-ТЫ КНИЖИЦЫ.

1) Извѣстїе за издаванїе-то на Българ Книж. отъ Настоятели-ти.

2) Прѣдговоръ за прѣводъ-тъ на житїе-то Свети - Климентово, отъ Архимандрита Партенїа Зографскаго. страница 1.

3) Житїе Свети - Климентово, прѣводъ отъ Архимандрита Партенїа Зографскаго. стр. 6, 43, 68, 107, 193.

4) Метеорологически Явленїя. стр. 15.

5) Мысли за Болгарскїй-отъ языкъ, отъ Архимандрита Партенїа Зографскаго. стр. 35.

6) Униа въ царуванїе-то на Іоанна I. Асѣна, отъ С. П-ва. стр. 51.

7) Тролнѣ и Ангелица, приказъкъ приказвана отъ Свѣтливъ-тъ Зорницъ на Ясны-атъ Мѣсець. Сочинилъ А. Велтманъ, превелъ С. Изворскїй. стр. 64, 102, 133.

8) Съвременно състоїанїе на банкове-ти. стр. 75, 125, 145.

9) Послѣдны-ты страници отъ Българскъ-тъ Исторїѣ, отъ С. П-ва. стр. 39, 111, 137, 173.

10) Народна книжнина и Българска Старина. стр. 157.

11) Георгъ Стефенсонъ. стр. 174.

12) Синодикъ на Царя Бориса, отъ С. П-ва. стр. 195, 225.

13) Кохынхына. стр. 209.

14) Бератъ на Цариградскаго Гръцкаго Патріарха, прѣведенъ
отъ Гръцки отъ П. Р. Славейкова. стр. 237.

15) Българскы народни пѣсни отъ Сборникъ-тъ на Арх. Пар-
тениа Зографскаго. стр. 40, 162, 223.

16) Българскы народни Пѣсни отъ Сборникъ-тъ на Георгия
Теохарова. стр. 191, 220.

17) Българскы Народни Пѣсни отъ Сборникъ-тъ на Савва Фи-
ларетова. стр. 159.

18) Стихотвореніе отъ П. Р. Славейкова. стр. 156.

19) Стихотвореніе отъ Теодора Хрулева. стр. 189.

СЪДРЪЖАНИЕ

на

ПРЪВЪ-ТЪ ЧАСТЪ

отъ

СЪВРЕМЕННЪ-ТЪ ЛЪТОПИСЬ.

на

БЛЪГАРСКИ - ТИ КНИЖИЦИ.

- 1) Смерть на Великий-тъ Везиръ Решидъ Паша. стр. 21.
- 2) Аудско-то царство. стр. 69.
- 3) Индийска-та Компаниа. стр. 75.
- 4) Години забължени съ люж зимъ. стр. 49.
- 5) Изложение на съвременный-тъ индийскый въпросъ. ст. 103, 135
- 6) Свободно-то плуваніе по Дунавъ-тъ. стр. 157.

а) ПОЛИТИЧЕСКИЙ ДНЕВНИКЪ.

стр. 1, 23, 80, 81, 114, 147, 167, 177.

1) Царско уложение за чорбаджилъкъ-тъ у Турско-то царство. стр. 87.

2) Депешіа на Графа Валуевскый до французскый-тъ посланикъ въ Лондръ. стр. 94.

3) Новъ законъ за заговоры-ти, предложень отъ Палмерстона. стр. 96.

4) Депешіа на Графа Кулеіа до Графа Кларендона. стр. 97.

б) ТРЪГОВСКИЙ ДНЕВНИКЪ

стр. 7, 33, 57, 99, 119, 152, 171, 183.

1) Проіектъ за погашеніе на текущи-ти дългове. стр. 39.

2) Търговия и търговско-то Ръководство на Х. Л. Хамамджи-
оглу. стр. 120.

в) КНИЖЕВНЫЙ ДНЕВНИКЪ.

стр. 9, 45, 62, 100, 120, 153, 173, 184.

Писмо отъ К. Райнова до Арх. Партениа Зографскаго за прѣ-
водъ-тъ на Църковна-та Историа. стр. 46.

г. ОБЩИЙ ДНЕВНИКЪ.

стр. 11, 47, 63, 101, 125, 155, 188.

1) Педагогический-тъ Институтъ на Професора Стоја. стр.
12, 125.

ПРОМЫШЛЕННЫЙ ДНЕВНИКЪ стр. 173.

д) ОТПИСВАНИЕ НА БЪЛГАРСКИ-ТИ КНИЖИЦИ. стр. 130,

Владѣлецъ-тъ на фабрика-тъ удрѣжѣа думъ-тъ си, и посѣти Г. Гарриса подирь іеднѣ или двѣ недѣли отъ какъ си излѣзе Джорджъ отъ фабрика-тъ му. Той ся надѣяше че іе поотпущилъ жаръ-тъ на Господарь-тъ му, той употреби всичко, що можѣаше за да го склони да отпусне неволника на прѣво-то мѣсто.

» Напусто губите думи-ти си, съ упорство отговори му той, азъ си знаѣмъ работъ-тъ, Господине. »

» Азъ нѣмамъ намѣреніе да Вы учѣмъ, Господине, а само мислѣхъ че ще ся склоните за вашій-тъ интересъ да отпустите неволника си на омиѣа условіа, кои-то азъ Вы прѣдлагамъ. »

» О, азъ разбирамъ добръ това нѣщо. Азъ вы видѣхъ че му подмигвахте и му шепнѣхте, кога-то бѣхъ

дошелъ да го земѣ отъ фабрика-тъ. Нѣ съ това не ще можете мя измѣми. Мы живѣемъ въ страна свободнѣ, Господине, той-зи чловѣкъ іе мой, и азъ могъ да направѣмъ съ вѣго що ми іе драго! Така ли іе?

И така и послѣднѣа-та надѣжда Джорджева паднѣ, той не виждаше напредѣ си друго освѣнъ тегло и мжкы, кои ставахъ още по тягостни отъ притѣсненіе-то и оскорбленіе-то, кои-то измислява лесно фантазіа-та на тиранна.

Единъ чловѣколюбивъ законовѣдъ іе казалъ: » Най лошо-то употребленіе, коіе може да ся направи отъ чловѣка іе да го обѣсишь. » Нѣ! има още и друго употребленіе, коіе-то може да ся направи, и то іе по лошо!

ТРЕТѢА ГЛАВА

Мѣжъ-тъ и Баща-та.

Госпожіа Шельби отиде на гости, и Елиза стоѣаше на одѣръ-тъ, и скръбно глѣдаше подирь кола-та, като излазилахъ, и тутакъ-си освѣти іеднѣ рѣжъ на плѣщи-ти си. Тѣа ся обрѣмъ, и радостна усмѣшма лѣсиъ въ хубави-ти ѣ очи.

» Джорджъ ты ли си? какво мя упла-

ши! Колко ти ся радовамъ че си дошелъ! Госпожіа-та излѣзе на цѣлѣа вечеръ, айде да влѣземъ въ оданчкъ-тъ ми, и сега нѣма никой да ми бръка.

Като думаше така, тѣа повлѣче Джорджѣа въ мѣнчкъ стаѣмъ, коіа-то излазиаше на одѣръ-тъ, гдѣ-то тѣа всѣкогы сѣдѣше и шиѣше за да бже

близо да чује кога њх повика Госпо-
дарка-та.

Кожко ми је драго! — Зато ти си ся насупиъ и не ся усмывашъ? — Поглѣди Гарри — какъ расте той? Дѣте-то стоіаше и напашено поглѣдаваше бача си прѣзъ кѣдри-ти си и ся дръжіаше за полъ-тѣ майчинѣ си. Не ли је хубавечкъ? попыта Елиза, прибра му кѣдрици-те и го пѣлуна.

•Желаю да не бы ся родилъ ни-
когы? Каза Джоржъ радосанъ • же-
лаю да не быхъ ся родилъ и азъ на
свѣтъ-тъ.

Смѣлена и оплашена Елиза сѣднѣ,
склони главѣ-тъ си на рамо-то на
мѣжѣ си и ся зали съ слѣзи.

• Нанстина, Елиза, азъ струвамъ злѣ, гдѣ-то ты наскръбывамъ, горкняка, каза ѣ той нѣжно, — тврьдѣ злѣ струвамъ! О колко быхъ желать да не бы мя видѣла ты никогы? Ты бы могла да бждешь почестита!»

Джордж, Джордж, какъ можешь ты да говоришь така? Да не бы да ти ся случилось нѣкое несчастье или скоро да ти ся случи? азъ съмъ увѣренъ че мы были честиты до сега.

Намистинѣ сны были, драга, отгово-
ри Джорджъ, подиръ взе дѣте-то на
колѣни-те си, вгльда ся въ хубави-
ти му чрны очи, и пажма прѣсти-тис
въ дѣгы-ти му кадрици.

Същъ като тебе Елиза; прилича ти,
а ти си най хубава-та жена отъ колко-
то съмъ видѣлъ, и най добра-та отъ кол-

» Охъ Джорджъ, какъ можешь ты
да думаешь това! »

« Да, Елиза, отъ всждъ бѣда, бѣда, бѣда! животъ-тъ ми іе горчивъ като пельнѣтъ; Той-зи животъ ми гори. Азъ съмъ бѣденъ несчастливъ неволникъ—загубенъ чловѣкъ. Азъ самъ ще тя повлека съ себе си въ моѣ-то несчастье. Ето защо ми іе лютъ животъ-тъ. Каква полза отъ наше-то загѣганіе да направимъ що годѣ, да ся научимъ що годѣ, да бѣдемъ що годѣ? Каква полза отъ нашій-тъ животъ? Подобрѣ бы было да быхъ умрѣлъ! »

» О Джорджъ, драгий Джорджъ грѣхота је това нѣщо! азъ знаѣхъ че ти је много тяжко, гдѣ-то си изгуби мѣсто-то на фабрику-тъ, и имашъ много оплъвъвъ Господарь, нѣ молихъ ти ся бѣди тръпѣливъ ... и Господь је добъръ може нѣщо... »

• Трыпѣливъ, каза той и приказам думъ-тъ й. Заръ не съмъ былъ трѣпѣливъ до сега? Заръ му продумахъ нѣщо, кога той дойде и безъ всякъ причинъ мя отведе отъ фабрикъ-тъ, гдѣ-то всичкъ мя обичахъ? Азъ му давахъ всичко що добывахъ до паръ; ка-звашъ, че съмъ работилъ добръ.

• Тяжко је на истинѣ това, отговори Елиза, нѣ що да ся чини, той је твой Господарь. »

„Мой Господарь, а кой го ю турилъ да ми бжде Господарь? Это що размишлявамъ азъ!—Какво право има той врѣзъ мене? И азъ съмъ чловѣкъ само такъвъ, какъвъ-то ю и той! Азъ съмъ още подобъръ чловѣкъ отъ нѣго; азъ разбирамъ работи-ти по добръ отъ нѣго, азъ си врѣшмъ работѣ-тъ по добръ отъ нѣго; азъ четмъ по добръ отъ нѣго; азъ нпшмъ по хубавъ отъ нѣго; и съмъ мъ ся научилъ на всичко това самъ си, и нѣма защо да му бждмъ благодаренъ. Научилъ съмъ това противъ нѣгово то желаніе. И сега какво право има той да ми прави сексанж водовозный конь? да ми откаже отъ работѣ, конь-то самъ могмъ да врѣшмъ, и по добръ отъ нѣго, и да ми кара на таква работѣ, кой всѣный конь може да изврѣше? Той опытова; казва че иска да ми унизи да ми събори, и за това ми кара да врѣшмъ най тяжкы-ти най додни-ти най мръсни-ти работи!

» О Джорджъ, Джорджъ ты мя плашишь! Азъ никогы не съмъ тя чувала да думашъ такви думи, страхъ мя ю да не направилъ нѣщо грозно! Азъ разбирамъ добръ твоѣ-то чувство, нѣ охъ моимъ ти ся пазмъ ся, бждмъ остороженъ заради мене, заради Гарри!

» Азъ съмъ былъ и остороженъ и трѣпчивъ; нѣ отъ день на день по зло, ни тѣло-то ни крѣвъ-та не могатъ вече да теглятъ това нѣщо. Трѣси прич-

на да мя ескърби и да мя мжчи. Азъ ся надѣлахъ че ще мя остави въ покой, ако работѣмъ добръ и че ще имамъ врѣмя по нѣкогы да четмъ и да ся поучимъ въ свободни часове; нѣ, кодко-то по вече мя види че работѣмъ, толкось по вече мя твари. Той говори, че ако и млѣчимъ азъ, той види че въ тѣло-то ми сѣди дѣяволь-тъ и има намѣреніе да го исплди. Скоро подиръ нѣкой день той ще искочи нѣ така, гдѣ-то нѣму самому не ще му ревне, или азъ съмъ збрѣкалъ.

Господи, що ще сторимъ? Про-дума Елиза наскрѣбена.

» Это еще вчера каза Джорджъ, кога азъ товарѣхъ камъни на кода-та, той-зи младый-тъ Господинъ Томъ стоѣаше тамъ и хлопаше съ камчикъ-тъ толкось близо до конь-тъ, гдѣ-то той ся оплаши. Азъ му ся помолихъ да прѣстане кодко-то можихъ по любезно; той поченмъ още повече. Азъ пакъ му ся помолихъ, той ся обрѣмъ къмъ мене и поченмъ да мя пере. Азъ го уловихъ за рѣкѣ-тъ, а той запищѣ и зарита, и затече ся при баща си и му каза че съмъ го прибилъ. Той побѣснѣ и за-выка че ще мя научи, кой ю господа-рь-тъ ми; заврѣза мя за једно дрьво, и срѣза прѣчки за младый-тъ Господарь и му каза че може да мя бнѣдо гдѣ са умори; и той така постѣпи. О! азъ ще му припомнимъ всичко јединъ день! »

И лице-то му ся нахмармъ, очн-ти му залѣщѣмъ толкось страшно, гдѣ-

то млада-та му жена ся оплаши и ся растреперіа.

» Кой іе направилъ тогози чловѣка мой Господарь? Ето що искажъ да знаиъ азъ, каза той.

» Нъ, нажидено отговори Елиза; азъ всѣкогы сѣмъ мыслила, че сѣмъ дѣжна да ся покорявамъ на Господарь-тъ си и на Господаркѣ-тъ си, зашто-то сѣмъ христіанка.

» Колко-то за тебе, ты може и да си права въ той-зи случай; Тѣ сѣмъ ты отхранили тебе като своіе дѣте.... облачили сѣмъ тя, галили сѣмъ тя, учили сѣмъ тя.... и ты сѣмъ придобила добро въспитаніе, и това дава имъ право за да имъ бѣдешъ ты покорна; А азъ! мене сѣмъ мя чѣкали, били, проклинали, и отритвали; Ето що имъ сѣмъ задѣженъ азъ. Стократъ сѣмъ имъ отплатилъ за хранѣ-тъ, що ми сѣмъ давали. Не мѣмъ повече да трѣпѣмъ това—нѣ, нещѣ! извыка той, набръчи вѣжди-ти си, и стисни рѣкѣ-тъ си.

Елиза трепѣриаше и млѣчиаше. Тѣя никогы още не бѣ видѣла мажѣ си въ такъвъ гнѣвъ и кротка-та и мека-та ѣ природа като іединъ калямъ ся наклоняваше отъ вѣіаніе-то на такви страсти.

» Знаешъ ли? каза Джорджъ, торко-то кученце-карло, коіе то ты ми бѣ дала? » то бѣше всичко-то ми утѣшеніе. То спѣше съ мене ноцѣ, а денѣ тичіаше подирѣ ми, и така нѣжно глѣдаше всѣкогы въ очі-ти ми като

че ошѣщаше моіе-то тѣло. И ето! завчера, азъ го храниахъ съ недоіед-цы, кои-то бѣхъ събрали прѣдъ поварницѣ-тъ, и господарь-тъ въ това врѣмя изминѣ и извыка че азъ хранимъ куче-то си на негово ижди-вєніе, и че той не може да трѣпѣ да има всѣкий негритянинъ куче, и ми заповѣда да връжѣмъ на ший-тъ му камѣкъ и да го удавимъ въ благо-то.

О Джорджъ, ты не си направилъ това нѣщо!

» Да го направѣмъ азъ? Азъ нѣ, а той го направи. Господарь-тъ и Томъ затрупахъ съ камѣни горко-то кученце когы тѣніаше. Горко-то! то мя глѣдаше толкосъ нажидено, като че ся чюдѣаше зашто азъ не го избавямъ. А азъ получихъ бой зашто-то не щѣхъ самъ си да го удавимъ! Не мя іе грыжіа! Господарь-тъ ще познѣе че не сѣмъ отъ оныіе, кои-то събианіе ся смягчавать.... Ще доіде мой-тъ день, ако не ся оглѣда той.»

» Шо си намыслилъ да чинишь? О, Джорджъ, не дѣй прави лоше нѣщо; Ако ся надѣиешъ на Бога и постапашъ правѣдно, той ще тя избави.»

» Азъ не сѣмъ христіанинъ като тебе, Елиза, сръдце-то мѣіе отровено отъ горчица. Азъ не могъ да ся надѣмъ на Бога. Защо допуща той да ставѣтъ такви нѣща?

» О Джорджъ дѣжны сѣмъ да има-мы Вѣрж! Господарка-та казва кога всичко връви злѣ за насъ, дѣжны сѣмъ

да вѣрвами че Богъ устроява всичко за подобро.

» Лесно је да говорѣтъ така оны-је кон-то сѣдѣтъ на софѣ-тъ си, и припукать въ кола-та си, нѣ ако быхъ были на моѣ-то мѣсто, увѣренъ съмъ, че бы нмъ дошло по тяжко. Азъ быхъ желалъ да бѣдѣ добъръ, нѣ сръдце-то ми гори и не можъ да ся умирѣ съ никой начинъ. И ты не бы могла, акобы была на моѣ-то мѣсто, и сега не можешъ да бѣдешъ добра, ако ти прикажіа всичко, що имамъ да ти казвамъ. Ты още не знаѣшь всичко-то!...

» Що имашъ още да казвашъ?

» Слушай, Господарь-тъ казваше не давно че је былъ лудъ, гдѣ-то ми далъ волѣхъ да ся оженѣхъ вѣнъ отъ земѣ-тъ му; че той мрази Г-на Шельби и всичкѣ-тъ нѣговѣ челядь, защото тѣ были горделивы и наддигать главѣ-тъ си высоко прѣдъ нѣго, и че азъ си набирамъ горделивость отъ тебе, и казва че не ще да мя пуска да дохождамъ вече тука, че съмъ длѣженъ да ся оженѣхъ пакъ и да сѣдѣхъ на земѣ-тъ му. До сега той само мя плашѣше съ това; а вчера ми каза че съмъ длѣженъ да ся оженѣхъ за Минѣ и да живѣмъ съ нѣмъ въ іединъ колибъ, ако нѣ а то ще мя продаде на долиний-тъ край на рѣкѣ-тъ (на югъ).

» Какъ, заръ ты не мя си зелъ съ попъ, като да си былъ бѣлъ чловѣкъ каза Елиза простодушно.

» Заръ ты не знаѣшь че неволникъ не може да бѣде ожененъ? Въ тѣмъ страхъ нѣма законъ за това. Азъ не можъ да тя водѣхъ за женѣ ако му поиска волѣа-та да ны раздѣли. Ето защо азъ | жаламъ да не быхъ тя виждадъ никогы, защо азъ жаламъ да не быхъ ся родилъ никогы; то бы было по добръ и за двамѣ ны — То бы было по добръ и за това дѣте, ако не бы ся родило никогы, и съ нѣго може да ся случи всичко това.

» О, нашій-тъ Господарь је толкъсь добръ!»

» Да, нѣ кой знаѣ?, той може да умрѣ, и дѣте-то можтъ да го продадѣтъ Богъ знаѣ кому. И каква радостъ можемъ да имамы, ако је то хубаво, умно и мило? Азъ ти казвамъ, Елиза, че всѣко добро качество, коѣ-то ще їма дѣте-то ти ще бѣде іединъ ножъ въ сръдце-то ти, то ще го направи по драго по многоцѣнно, за да ти го оставѣтъ да му ся радовашъ.»

Тѣѣ думы силно наскрѣбихъ Елизно-то сръдце, прѣдъ очи-ти ся посочи сѣнка-та на тръговецъ-тъ, и като че нѣкой си їмъ удари смрътелно, та побѣднѣ и дѣхание-то ѣ ся прѣкѣснѣ. Тѣѣ плахо поглѣднѣ къмъ одѣрътъ, гдѣ-то бѣше излѣзло дѣте-то во вѣрвѣя-то на скрѣбний-тъ разговоръ на родители-ти си, и припукаше на горѣ на долу вѣсѣдѣло на тоѣгѣ-тъ на Г. Шельби. Елиза имаше же-

ланиѣ да открьіе прѣдъ мажја си
страхъ-тъ си, нѣ удръжја ся.

• Нѣ, нѣ, стига му колко-то тегли,
горкый-тъ, помисли тіа • нѣ, не трѣ-
бѣ да му казвамъ. Та и може да не іе
това истина, Господжіа-та никогы не
ще ны измами.

• Така, Елиза, драго моја, каза
мажъ-тъ, нажелено • бѣди трѣнѣ-
лива и остани съ богомъ, азъ отхо-
ждамъ».

• На кждѣ, Джорджъ? на кждѣ?

• Въ Канада отговори той, прѣси-
лено; и кога стигна тамъ азъ ще вы
искупимъ — Таіа іе послѣдніа-та наша
надѣжда. Твой-тъ Господарь іе миро-
стивъ и не ще ми откаже да тя прода-
де — Азъ ще искупимъ тебе и дѣте-то!
Съ божіѣ помощъ, ще вы искупимъ.

• О, страхъ мя іе! ако тя уловятъ!»

• Нѣма да мя уловятъ живъ, Елиза,
азъ ще умрѣ прѣди да мя уловятъ!
Или ще ся освободимъ, или ще умрѣ!»

• Ты нѣма да ся убиѣшъ самъ си!

• Нѣмамъ нуждѣ да налагамъ самъ
си рѣкъ на себе си, тѣ самы ще мя
убиѣтъ; а живъ никогы нѣма да мя
свалѣтъ по рѣкъ-тѣ.

• О Джорджъ, ако мя обычашъ,
бѣди остороженъ пази ся. Не дѣй
правъ лошо нищо не налагай рѣкъ
ни на себе си ни на другыѣ нѣкого.
Ты си въ голѣмо искушениѣ — тврьдѣ
голѣмо; нѣ пази ся, ако си дѣженъ
да бѣгашъ, бѣгай нѣ варди ся, бѣди

благоразуменъ, моли ся Богу за да
ти помогне.»

• Кога іе така, слушай Елиза мой-
тъ шаятъ. На Господарь-тъ принадлеж-
ло му на умъ-тъ да мя проводи по-
край васъ да занеса іединъ бѣлетъ
на Г. Симса, кой-то живѣ іедна ми-
ліѣ отъ тука. Чини ми ся че той ся
іе остигъ че ще дойдѣ тука за да
си прикажѣ тегло-то. И той ся ра-
дова че това ще наскрѣби челядъ-тѣ
на Шельби, канъ-то гы той нарича нѣ
азъ ся врьщамъ съсѣмъ спокоіенъ,
разбирашъ, като че нѣмашъ вече на-
дежда. Азъ съмъ ся вече пригот-
вилъ, и има чловѣци, кои-то ще ми
помогнатъ и подиръ іедна недѣля,
или и по малко, азъ ще бѣдѣмъ отъ чи-
сло-то на загубени-ти. Моли ся за
мене, Елиза, Богъ ще чуіе твоѣ-ти
молитви.

• О, моли ся и самъ си, Джорджъ,
и имай упованіе на Ніего, и ты то-
гы не ще направишъ нищо лошо.

• И така прощай, остани съ бо-
гомъ, каза Джорджъ и улови Елизѣ
за рацѣ-ти и безъ да мигне глѣдаше
въ очи-ти ѣ. Тѣ стоіахъ мѣчѣшкومتъ,
подиръ продумахъ още понѣколко ду-
ми поченахъ да въздышѣмъ-тъ и да пла-
чѣмъ, и ся прощавахъ, като чловѣци,
на кои-то надежда-та, че ще ся ви-
дѣтъ пакъ іе толкосъ іака колко-то
паіачнина-та. И мажъ-тъ и жена-та
ся раздѣлихъ.

ЧЕТВРТА ГЛАВА.

Вечеръ въ Чичевж-тж Томовж Колибж.

Чичева-та Томова Колиба бѣше дѣл-
гняста кошара изградена до самыи-тъ
«домъ» така наричѣтъ Негритяне-ты
жилище-то на Господари-ти си. Прѣдъ
лице-то имаше една чиста гра-
дника, гдѣ-то всѣко лѣто цвѣтіахж
и зрѣахж ягоди и овощи и други
разни растенія, при прилѣжно нагѣд-
ваніе, отпрѣдніа-та часть на колибж-
тж бѣ покрита съ цвѣтіа, кон-то ся
сплитахж помежду си и покрывахж не-
одѣлано-то дръво, съ коіе-то бѣ из-
градена колиба-та

Прѣзъ лѣто-то тамъ растѣхж ладѣ-
та, зенбили и други лѣтніи растенія,
жон-то развивахж хубость-тж си, и
бѣхж радость и гордость за Чинж Хлоіж.

Аиде да влѣземъ въ кѣщи. Вече-
ріа-та бѣ вече свршена угосподари-
ти и Чина Хлоіа коіа-то настоіаваше
като главна готвачка на готвяніе-то,
бѣ оставила на по долни-ти слуги да
чистѣтъ и да мѣятъ сѣдове-ти, а
сама отиде въ своѣм-тж кошарѣ за да
приготи и за своѣ-тъ старецъ вече-
ріж. За това нѣмаи сумнѣніе, че то-
ва іе тіа що стои прѣдъ огнь-тъ, и
погѣдѣва съ голѣмо вниманіе на ра-
зни нѣща, кон-то пврѣтътъ въ ти-
гаче-то врѣзъ жаравж-тж, и отъ чясъ

на чясъ повдига капаче-то на котле-
то отъ коіе-то ся издига парѣ несу-
мнѣнно доказателство че въ ніего ся
готви «нѣщо хубаво». Това вѣлчясто,
чрьно, лѣскаво лице іе ніейно-то, до-
толкосъ лѣщи, гдѣ-то сакашь че іе
намазано съ бѣлтъкъ отъ яйце, ка-
то іединъ отъ песмети-ти, що іе тіа
испекла. Това пѣлно лицелѣщи още и
отъ самодовоство и счястіе подъ шы-
ренж-тж поврѣзж, и ако сми длѣж-
ны да си кажемъ чистосердечно още
отражаява ся на ніего и самосознаніе,
коіе-то тврѣтъ іе прилично на прѣвж-
тж готвачкж въ цѣлж махалж, ка-
нва-то ся считаше и вообще бѣ по-
зната за Чинж Хлоіж.

И наистинж тіа іе была готвач-
ка и въ тѣло-то си и въ душѣм-тж си.
Ни іедно пиле, ни іедна мисирка или
патка въ дворѣ-тъ, кон-то да не ся
гѣдали нажалено кога ѣж виждахж че
иде; и като че размышлявахж за близ-
кж-тж сирѣтъ, и дѣйствиелно тіа нѣ-
маше друго на умѣ-тъ си, освѣнъ
вареніе, прѣженіе, печаніе и до тол-
косъ ся бѣше прѣдала на това гдѣ-
то докарваше страхъ на всѣмж птѣ-
цж, коіа-то колко гдѣ може да раз-
сжда. А тѣсто-то во вомчм-ти ніе-

говни видонизѣсненія, и прѣсно, и кисло, и блажно и постно, и рѣдко и гѣсто, и всѣкакво друго, що је жмчено да прѣброимъ, бѣше іедна голѣма тайна за другы-ти готвачкы, и тѣа сама часто помираще отъ сѣхъ кога приказваше за нѣкоѣхъ отъ нѣи-ни-ти другаркы, че ся мѣчила да ся сравни съ нѣиѣмъ.

Кога дойдѣахъ въ кѣщи гости или за обѣдъ или за вечерѣѣ, то возбу-ждахъ всичкѣхъ-тѣхъ силѣхъ на душѣхъ-тѣхъ и за нѣиѣмъ нѣмаше по приѣтно зрѣ-лище отъ чемодани и дисаци натру-пани на одѣръ-тѣхъ, защо-то тѣа всѣ-когѣхъ добиваше отъ това нови сили и ново трѣжество.

А сега за сега обаче Чина Хлоіа стои и глѣда внимателно въ тиганѣхъ-тѣхъ, и въ това смиренно занѣиѣтѣе ще ѣмъ оставимъ догдѣхъ сврѣшимъ изобра-женіе-то на колибѣхъ-тѣхъ.

Въ кѣтѣхъ-тѣхъ стоіахъ одѣръ, чисто покритѣхъ съ бѣло като снѣгъ покрывало, а прѣдъ одѣръ-тѣхъ послана до-ста голѣма черга (килимъ). На тойзи келимъ Чина Хлоіа је была ступанка, като жена коіа-то има познанство съ высокий-тѣхъ классѣ. И той-зи келимъ и одѣръ-тѣхъ прѣдъ кои-то бѣше посланъ и всичкий-тѣхъ кѣтѣхъ, въ колибѣхъ-тѣхъ бѣхъ уредены съ особно задѣгваніе, и волко-то бѣ възможно пазѣашеся да го не жрѣсѣхъ и да го не тѣпѣхъхъ до-ни хора. Той-зи кѣтѣхъ бѣше отреденъ за гости. Въ другой-тѣхъ кѣтѣхъ имаше

и тамъ одѣръ, нѣ не толкосъ при-ненъ, и отреденъ за спаніе, стѣна-та, възъ огнище-то бѣше украсена съ ширени картинкы отъ священо-то Пи-саніе и съ портретѣхъ-тѣхъ (живописно изображение) на генерала Вашингтона, изображенъ и намазанъ съ бои така гдѣхъ-то и самѣхъ-си бы ся опланилъ, ако бы видѣлъ образѣхъ-тѣхъ си.

Въ той-зи кѣтѣхъ на іеднѣхъ дръвнѣхъ лавкѣхъ (скемѣхъ) два кѣдравы момчен-ца съ чрѣхън лѣскави очи съ тѣхъсти лѣщелеви бузи залѣсвахъ ся да учѣхъхъ іедно дѣте да ходи, и какѣхъ-то је обы-кновеніе укрѣпѣвахъ го на крака-та му и го уравниѣсвахъ на іеднѣхъ мѣхъхъ и подирѣхъ ся трѣкуиѣше и всѣко іедно паданіе возбуждаше удовол-ствіе, като да врѣшѣхъ дѣте-то нѣ-що много умно.

Прѣдъ огнище-то стоіахъ іедна тра-пеза съ раскрывени крака, покрыта съ бѣлѣхъ мѣсалѣхъ, и на нѣиѣмъ бѣхъ разредени чешкы съ блюда съ най хубавѣхъ на-правѣхъ и другы принадлежности на тра-пезѣхъ-тѣхъ. Прѣдъ трапезѣхъ-тѣхъ сѣдѣше Чичо Тохъ, най добра-та рѣкѣхъ на Го-сподина Шельби, и като ще бѣде той герой на нашѣхъ-тѣхъ приказѣхъ, то дѣхъж-ны смы да прѣдставимъ на читателѣхъ-ти нѣеговый-тѣхъ портретъ съ дагеро-типическѣхъ вѣрность.

Той бѣше дебелѣхъхъ имаше широки плѣщи, чловѣхъхъ съ іакѣхъ направѣхъ, сѣхъсѣхъхъ чрѣхънъ, и лице-то му чисто африканскый типъ нѣражѣвахъ положи-